ien, 1952. gada 7. jūnijā

ŽOS VĀRDOS

as pasaules rotariešu kon-
sācies Meksikas pilsētā.
lās ap 800 delegātu, kas pār-
ap 60 nacijas.

*

dējos desmit gados rūpnie-
uzplaukums Meksikā bijis
raujš, ka šī zeme šagad kļu-
par tipisku industrializāci-
alsti. 84 proc. no Meksikas
umiem šagad nāk no rūp-
bas.

*

iem strādniekiem Austrālija
mēnesī paaugstinātas al-
o 35 līdz 99 centiem nedēļā,
uvotos dzīves dārdzībai, kas
gadā strauji cēlusies. Pa-
tinājumi paredzēti ik pēc 3
ešiem.

*

miljonu dolaru sēra raktuv-
aplašināšanai un modernizē-
nolēmusi izdot Itālijas val-
Itālija, kā zināms, ir viena
visbagātākajām zemēm pa-
ar sēra atradnēm. Lielā-
ēra raktuves ir Sicilijā. Ka-
ikā tās daudz cietušas.

*

ustrijas valdība atļāvusi pa-
viņas zemē uz pastāvīgu dzī-
16.000 vāciešu ģimenu, kam
etniskā izcelšanās un kas
r atgriezties savās mājās, jo
agad valda komūnisma ter-
Noteikts, ka šiem 16.000 vā-
ģimenu atļauts strādāt tikai
saimniecībā.

*

ārtraukt strūkllidmašīnu no-
anu uz Eiropu tik ilgi, ka-
amerikāņu pašu cīnītājiem
ējā nav pietiekami daudz šo
erno lidaparātu, lai viņi va-
pastāvēt cīņās pret komūni-
m, — ierosinājis Rietumai-
o valsts senators Vorkers.

BUS
VALODĀ
un laulību kartes, vēstuļu
omplekts, rēķinu un kvīšu
es utt.
izdevumi, biedru kartes, ie-
, vēstuļu papīrs, aploksnes,
ki izdevumi un pārskati,
mi iesvētāmo sagatavošanai
kstu izdevējiem:
ži, laikraksti.
ĪVOJOŠIEM TAUTIEŠIEM
IOS PASŪTINĀJUMU
ISA PASTU
A PRESS Ltd.
St., W., Toronto, Ont.
APTIEKA
les un sūta arī uz Eiropu
m par brīvu
etri ar Celsija iedalījumiem
DUNDAS W, TORONTO
(459)
UND NOTAR
WOIT
nnaden, Germany
kārtošana visā pasaulē;
un apliecināšana visās valodās
adv. Rigā) ((11a)
am īpašumus
th Park apvidū
las apkure. Ķieģeļu. Moder-
ve. Iemaksa $3.500.
tingra ķieģeļu celtne. Eļļas
ietīga garāža. Iemaksta $4000
arsta ūdeņa un ogļu apkure.
jauks īpašums. Iem. $4.000
tsevišķa māja. Karsta ūdeņa
annas istabas, 2 garāžas. Ie-
.
A. GARBENIS
REAL ESTATE
AVE, TORONTO «l»
n svētdienās HY 1543

Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
129 Huron St., Toronto Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 46./69. TREŠDIEN, 1952. G. 11. JŪNIJĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
tumāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
129 Huron St., Toronto, Ont. Canadā
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1,50; par 3 mēn. $4,50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1,40; tekstā $2,80
par vienu collas tālpu 1 slejā

Kanadas Ev.-Lut. baznīcas Sinodes sēdes

SĒDĒ RUNĀJA SŪTNIS K. ZARIŅŠ

Sv. Andreja baznīcā Toronto 4., 5. un 6. jūnijā notika Kanadas Ev.-Lut. Baznīcas gadskārtējas sinodes sēdes. Tā bija deviņdesmitā sinodes sanāksme, kopš Kanadā pastāv Ev.-Lut. baznīca. Toronto pilsētā tā tomēr notika pirmoreiz, jo tikai ar Andreja baznīcas iegūšanu Lutera-ņu baznīcai šinī pilsētā radās telpas, lai uzņemtu ap 200 sinodes dalībnieku un viesu.

Sinodē piedalījās arī latviešu mācītāji un draudžu delegāti no Toronto, Hamiltonas un Montreālas.

Piektdien, 6. jūnijā sinodes sēdi apmeklēja arī mūsu sūtnis Lielbritanijā K. Zariņš. Apsveicot mūsu valstsvīru, sinodes prezidents Dr. Reble uzsvēra Kanadas un Latvijas Ev.-Lut. baznīcu sadarbību. Luterāņu Pasaules Federācijā un norādīja uz problēmām, kādas radušās Kanadas Luterāņu baznīcai ar daudzo luterticīgo Eiropas bēgļu iecelošanu šinī zemē pēdējos gados. Kanadas Ev.-Lut. baznīca, kā LWF locekle, apzinās kristīgu pienākumu palīdzēt luterticīgiem latviešiem celt un veidot savu ticības dzīvi šinī zemē.

Savā atbildes runā sūtnis K. Zariņš aizrādīja uz dažiem vēstures posmiem, kas latviešu tautai likuši sīksti cīnīties par eksistenci un brīvību. Smagāko laikmetu latviešu tauta pārdzīvo tagad, kad Antikrista spēki komūnisma veidā laupījuši mūsu dzimtenei brīvību un cilvēciskas dzīves iespējas. „Tomēr mēs vairs neesam vieni. Cīņa notiek Antikrista un Kristus starpā pasaules mērogā. Arī jūs esat apdraudēti. No briesmām mūs var glābt visu kristīgo tautu apvienošanās. Mēs ticam, kā šī vienība dos brīvību arī mūsu tautai," teica sūtnis. Sinodes dalībnieki godināja mūsu valstsvīru ar piecelšanos un pavadīja to aplausiem.

Sinodes noslēgumā Sv. Andreja baznīcā piektdienas vakarā notika dievkalpojums, ko ar dziesmām kuplināja mūsu Kalvis un igauņu vīru koris. Sinodes sekretārs nolasīja Sinodes pateicību un atzinību Sv. Andreja baznīcas Latviešu un Igauņu draudzēm un to mācītājiem, A. Čopam un O. Pellō par labo tehnisko organizāciju sinodes laikā.

AICINĀJUMS

Lai izceltu un vairotu Latviešu dienu un sēru akta nozīmīgumu svinīgajās sanāksmēs — demonstrācijās 14., 15. jūnijā Meseja Hallē Toronto, kur runās sūtnis K. Zariņš, un kopējā gājienā 15. jūnijā uz kritušo varoņu pieminekli, tautietes un tautieši, kam vien iespējams, lūgti ieradties tautas tērpos.

Cīņā par Latvijas atgūšanu mūsu vienīgie ieroči ir mūsu kultūrālie sasniegumi, labie tikumi un paražas. Tos izmantosim savu mērķu sasniegšanai!

LNAK un BFK.

Lieli flotes manevri Vidusjūrā

Maltā. — Sonedēļ Vidusjūrā notiek 4 dienas lieli kara flotes manevri, kuros piedalās ASV, Anglijas, Grieķijas un Itālijas flotes. Manevru galvenā vadība atrodas angļu adm. Mauntbetena rokās; Savienoto Valstu jūras spēki, kuŗus pārstāvēs „zilā flote," mēģinās uzbrukt Maltas salai un izsēdināt tur jūras desantu. „Sarkanie spēki" — Anglijas, Itālijas un Grieķijas flotes, aviācijas vienības un Maltas garnizons centīsies savukārt šo „uzbrukumu" atvairīt.

AIZRĀDĪJUMS

Mocekļu dienas piemiņas aktu Toronto BFK rīko 14. jūnijā, pl. 15 Meseja Hallē. Oficiālai daļai sekos mūzikāla programma, kuŗā piedalīsies igauņu, latviešu un lietuviešu mākslinieki.

Svētdien, 15. jūnijā, pl. 9,30 St. Katarīnas raidītājs CKTB, viļņu garums 620, raidīs mocekļu dienas piemiņai piemērotu programmu.

KRISTUS GALVA Jāņa Tidemaņa glezna

Šī glezna būs izstādīta J. Tidemaņa 25 gadu jubilejas darbu skatē, ko atklās 14. jūnijā Toronto

SŪTŅA K. ZARIŅA VIESOŠANĀS VAŠINGTONĀ

31. maija vakarā pēc ALA valdes sēdes sūtnis K. Zariņš ar ALA valdes locekiem sūtņa J. Feldmaņa pavadībā ieradās Vašingtonas Latviešu Biedrības koncertā, kas rīkots par godu Londonas viesim sūtnim K. Zariņam. Vašingtonas latviešu biedrības priekšnieks K. Kalniņš apsveica Latvijas valsts augstāko pārstāvi ASV galvaspilsētā un pieminēja trimdas gadus Vācijas nometnēs, kas bija gaišāki tad, kad nometnes iedzīvotāji sapņēmuši sūtņa K. Zariņa vēstules, kas stiprināja un mierināja. ALA valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš apsveica mūsu sūtņu senioru visu ASV latviešu vārdā, augstu novērtēdams K. Zariņa viesošanās nozīmi Amerikā. Sūtnis Vašingtonā J. Feldmans veltīja sirsnīgus vārdus K. Zariņa mūža darbam, kas ziedots Latvijas valstij un latviešu tautai. Mūsu ārpolitika tirmdā ir bijusi sekmīga, pateicoties Ārkārtējo pilnvaru nesēja lietpratīgai vadībai.

Sūtnis K. Zariņš ļoti sirsnīgā, tēlojošā runā atklāja savas dzīves spēka avotu — dzimtenes mīlestību un uzticīgu kalpošanu savai tautai. Tās bija simts variācijas par vienu vienīgu skaistu temu — dzimtene, kas lika Vašingtonas latviešiem tik uzmanīgi klausīties šī sirmā latviešu valstsvīra runā, kas dvesa vairāk paļāvības un ticības Latvijas brīvībai nekā aukstas politiskas kalkulācijas un formulas. Sūtnis K. Zariņš pauž nesatricināmu ticību — Latvija būs atkal brīva. Tā būs brīva ne tikai tādēļ vien, ka mēs gribam un strādājam tai, bet arī tādēļ, ka nu reiz lielās valstis, kas nosaka pasaules likteņus, mūsu tautas likteni ir beidzot sapratušas un dod solījumus palīdzēt mums atgūt zaudēto brīvību. Šī sūtņa ticība, ko viņš izsaka ar visu savu pārliecības spēku, skaisti atbalsojās Lilijas Štengeles skandētajā latviešu meistrlirikā, kas ar labāko dzejnieku vārdiem apliecina latviešu tautas ticību — mūžam Latvija dzīvos un mirdama nemirs.

Klausītājiem patīkamu pārsteigumu sagādāja sūtņa K. Zariņa meita Marianna Zariņa, kas ārpus programmas ņēma dalību koncertā, ar panākumiem atskaņojot Debissī klaviermūziku. Koncertā vēl piedalījās Marīna Kārkliņa ar klaviermūziku un dziedātāja Ksenija Brante ar latviešu dziesmām un operu ārijām. Mākslinieki saņēma daudz ziedu un aplausu. Pēc koncerta sūtnis K. Zariņš veltīja mākslinieciem atzinīgus vārdus.

V. L.

Trūmena vēstnieks dodas uz Koreju

Vašingtonā. — Prezidents Trūmens ļoti norūpējies par asajām nesaskaņām un savstarpējām cīņām, kas izcēlušās Dienvidkorejas valsts vadībā un politisko partiju aprindās. Lai iegūtu pilnīgu informāciju par pašreizējo iekšpolitisko stāvokli Dienvidkorejā, prezidents Trūmens izraudzījis īpašu vēstnieku, kas noskaidros apstākļus uz vietas. Šim uzdevumam izraudzītais vēstnieks Džons Mučio jau sēdies lidmašīnā un no Vašingtonas izlidojis uz Koreju. Pirms došanās ceļā viņam bijusi ilgāka apspriede ar Trūmenu.

Kā zināms, strīdum valsts vadībā saasinoties, Rietumkorejas prezidents Sigmens Rijs bija izšķīries atlaist parlamentu. Šis viņa nodoms izraisīja niknu partiju aprindu pretestību. Šajā sakarā no Pusanas saņemta informācija, ka prezidents Trūmens prezidentam S. Rijam, ļoti noteikti iebilstot pret parlamenta atlaišanu. Baltais Nams ne atsauc, nedz arī apstiprina šo informāciju. Valsts departaments atsakās to komentēt.

Diplomātiskās aprindas baidās, ka šādi iekšpolitiski strīdi būs prāvs ūdens krājums komūnistu propagandas dzirnavām. Tālejošākā stāvoklis Dienvidkorejas valsts vadībā noķārtojams jo ātrāk, jo labāk, un tas darāms konstitucionālā ceļā.

Zudušie britu diplomāti nogalināti

Briselē. — Šeit saņemtas ziņas, ka abi britu diplomāti Burgess un Meklins, kas pērn miklainā kārtā nozuda, esot gājuši bojā Padomju Savienībā. Čeka viņus esot nomocījusi pirms dažiem mēnešiem Karakolas (agrākais nosaukums Przevaļska) pilsētā.

Šo jauno ziņu publicē Nacionālā beļģu neatkarības fronte, kas sakās informāciju ieguvusi no kāda vācu inženiera, kas pats esot ticies ar minētiem britu diplomātiem. Vācu inženieris nesen izkļuvis brīvībā no čekas skavām Padomju Savienībā. Viņa brālēns Otto Nuške, kas ir Austrumvācijas vicepremjērs, esot prasījis viņa atbrīvošanu pašā Kremlī un šoreiz izņēmuma kārtā arī panācis. Mājās pārkļuvušais inženieris liecina, ka Karakolā, kas atrodas Krievijas Āzijas daļā, neilgi pirms vācieša došanās mājup, čeka nogalinājusi lielāku grupu apcietinātō.

Lords Alekzanders dodas uz Koreju

Londona. — Sakarā ar politisko notikumu saspīlējumu Korejā, Anglijas min. prezidents Čerčils pasteidzinājis aizsardzības ministra Alekzandera izlidošanu uz Koreju, un tas atrodas jau ceļā. Alekzanders tur apspriedīsies ar amerikāņu un Apvienoto Nāciju, karaspēka vadītājiem. Anglija ir neapmierināta ar kārtīgu gūstekņu nometnēs un Korejas iekšpolitiskām nesaskaņām. Anglija vēlas arī zināmas tiesības pamiera sarunās.

Īdens — Maršala plāna komisijas pr-sēdis Eiropā

Parīzē. — Anglijas ārlietu ministru Antoniju Īdenu pag. piektdien ievēlēja par Maršala plāna komisijas priekšsēdi Eiropā, ar ko pasvītrota Anglijas dzīvākā līdzdalība Eiropas tautu sadarbībā. Īdens ziņojis, ka komisijas darbībā viņu dažās apspriedēs aizstās finanču ministrs Retlers.

EIZENHAUERS SATIEKAS AR REPUBLIKĀŅIEM

Vašingtona. — Pag. nedēļā nobeidzās delegātu izraudzīšana Čikagas republikāņu sanāksmei 7. jūlijā. Vēl visi galīgie rezultāti nav zināmi, bet pēc samērā drošas kalkulācijas atsevišķi prezidenta kandidāti dabūjuši šādu skaitu delegātu:

Tafts — 399, Eizenhauers — 380, Stasens — 26, McKeldins — 24, Vorrens — 6, Mecarturs — 3, neitrāli — 156 del., vēl jāievēl — 137 delegāti.

Demokratu partijā pirmā vietā ir Kīfauers ar 137 del., Herrimens — 86 del., Rasels — 83, neitrālie — 352, vēl jāievēl 365 del.

Ģen Eizenhauers nedēļas beigas izmantoja, lai tiktos ar atsevišķiem republikāņu vadītājiem politiķiem, no kuŗiem svarīgākā apspriede viņam bija ar gubernātoru Fainu, kas pašreiz vēl nav izlēmis, kam dot savus 30 delegātus — Eizenhaueram vai Taftam. Nav domājams, ka kāds no šiem abiem galvenie kandidātiem Čikagā ieradīsies jau ar vajadzīgiem 604 delegātiem, kādēļ arī neitrālo delegātu balsīm būs izšķirīga nozīme.

Streikotāji apspriežas Baltajā Namā

Vašingtona. — ASV dzelzrūpnieku pārstāvji un arodbiedrību vadītāji 7. un 8. jūnijā satikās Baltajā Namā Vašingtonā, lai kopīgi ar valdības pārstāvjiem mēģinātu novērst streika ķēloņus. Abas puses vēl nav panākušas vienošanos un prasa ilgāku laiku atsevišķu jautājumu izpētīšanai. Valdības pārstāvji savukārt ir ieinteresēti streiku iespējami drīzāk izbeigt, jo dzelzs rūdas rezerves valstī ir samērā niecīgas.

Svētdienas vakarā no Baltā Nama ziņots, ka arodbiedrības pa daļai jau pievienojušās izstrādātajiem kompromisa noteikumiem par strādnieku piederību pie arodbiedrībām. Tās neprasa, ka visiem 650.000 jābūt arodbiedrībās, bet tiem, kas pie tām nepieder, jāmaksā zināma „atpirkšanās nauda."

DARBS LATVIJAS BRĪVĪBAS LABAD

MŪSU LONDONAS LĪDZSTRĀDNIEKA SARUNA AR LATVIJAS ATJAUNOŠANAS KOMITEJAS EIROPAS CENTRA VADĪBU

Latviešu trimdas sabiedrībā lielu interesi radījusi Latvijas atjaunošanas Komitejas Eiropas centra darbība, it sevišķi nodoms piesaistīt kopējā darbā politiskās partijas. Lai noskaidrotu dažus jautājumus, kas radījuši pārrunas, mūsu laikraksta Londonas līdzstrādnieks lūdza interviju no LAK Eiropas centra prezidija priekšsēža A. Alkšņa un ģenerālsekretāra A. Abakuka.

Pirmais un svarīgākais ir jautājums, kādu apsvērumu dēļ organizēts Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrs?

LAK Eiropas centrs nepieciešams, lai latviešiem Eiropā būtu viena centrāla pārstāvība, kas tiesīga runāt visu trimdā esošo Eiropas latviešu vārdā un strādāt dzimtenē palikušās tautas interesēs. Centra darbības principus nosprauž statūtu 2. pants:

„LAK Eiropas centrs cīnīsies par latviešu tautas brīvību, neatkarīgu valsti, demokratisku valsts iekārtu, pilsoniskām brīvībām, īpašuma tiesībām, privātu uzņēmību, sociālu taisnību un starptautisku sadarbību."

Kādēļ vajadzīga sadarbība ar politiskajām partijām?

Sadarbību diktē divi apsvērumi:

1. Cīņai par Latvijas atbrīvošanu nepieciešama visu trimdas latviešu kopdarbība un vienota vadība.

2. Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrs radīs politisku cīņu, un rietumu demokratisma izpratnē tā nav iespējama bez politisko partiju līdzdarbības.

Ar kādām partijām sākta sadarbība?

LAK Eiropas centra delegātu kopsapulce 19. un 20. aprīlī Londonā ieteica stāties sakaros ar tām lielākajām politiskajām partijām, kas pastāvējušas Latvijā un atsākušas darbību trimdā. Rietumu pasaulē nostiprinājušies četri lieli politiski grupējumi: sociāldemokrati, liberāļi, konservātīvie, pie kuriem parasti pieder arī zemnieku partijas, un kristīgie. Būtu vēlams, lai arī latviešu politisko partiju organizēšanās iekļautos šajās robežās, jo sīkāka sadrumstalošanās vairs nedrīkst atkārtoties.

Kāda ir LAK Eiropas centra nostāja jautājumā par globālā latviešu centra radīšanu?

LAK Eiropas centrs nekad nav domājis pretendēt uz latviešu pārstāvēšanu globālā mērogā. Bet LAK Eiropas centrs gan labprāt sadarbosies ar latviešu pārstāvībām visos citos kontinentos, un šāda augliga sadarbība ir jau sākusies.

Kādi ir Eiropas centra ieskati par iespējām izveidot globālo latviešu pārstāvību?

Vispirms ir nepieciešami, lai visos kontinentos būtu izveidotas kontinentālās latviešu pārstāvības, kā tas jau noticis Eiropā, Austrālijā un Dienvidamerikā (veidošanās stadijā). Kad tas būs noticis, nebūs šķēršļu radīt kopēju kontinentālo pārstāvību sadarbības centru.

Kā prezidijam sekmējies īstenot delegātu kopsapulces lēmums?

LAK Eiropas centra prezidijs ir uzņēmis kontaktu ar centrālajām latviešu pārstāvībām visos kontinentos un zemēs. Jautājumā par sadarbības bazes paplašināšanu sarakste sākta ar šādām politiskajām partijām: Latviešu sociāldemokrātu strādnieku partiju, Latviešu zemnieku savienību, Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku agrāriešu partiju Latviešu liberāļu (dem. centra) partiju un Latviešu kristīgo dem. partiju. No partijām, kas atsaukušās, visas apsveic sadarbību, un ir pieņemti savus priekšlikumus kopdarbībai. Šinīs dienās prezidijs izsūtījis sadarbības priekšlikumus arī lietuviešu un igauņu centrālajām pārstāvībām.

Trimdas presē lasīti ierosinājumi, ka LAK Eiropas centra darbības programmā blakus politikai paredzēta arī kultūra un aprūpe. Kāds prezidija ieskats šai jautājumā?

LAK Eiropas centra pirmais un svarīgākais uzdevums ir politiskā cīņa par Latvijas neatkarības atjaunošanu. Bet šo cīņu nav iespējams sekmīgi veikt bez kultūras un aprūpes darba. Centrālizēta politiska cīņa nav panākama, ja tai visplašāko atbalstu nedod visa trimdas sabiedrība. Bet tā arī gaida, lai centrālā vadība stāvētu nomodā par tās vajadzībām. Mūsu dzīvā spēka saglabāšana ir nacionāls uzdevums, ko būtu ļoti tuvredzīgi pamest nedarītu, kāpēc aprūpes darba veikšana ir nepieciešama. Kultūras darba uzņemšanu programmā prasa tagadējais mūsu politisko centienu raksturs. Patlaban par latviešu tautas tiesībām mēs varam cīnīties tikai garīgiem ieročiem. Ja atstāsim kultūras darbu nedarītu, tad paliksim bez jebkādiem ieročiem.

LAK Eiropas centra darbības plānu ir noteikusi delegātu kopsapulce 19. un 20. aprīlī. Šis plāns paredz darbības iedalīšanu šādās nozarēs: nacionālo uzdevumu daļa, administratīvo uzdevumu daļa, kultūras un izglītības daļa, ārējā daļa un aprūpes daļa.

LAK Eiropas centra prezidijs cer, ka visi trimdā esošie latvieši pietiekami izprot nopietnos uzdevumus, kas mums uzlikti neatkarīgās Latvijas labad un tāpēc, atvirzot sāņus visas domstarpības un nesaskaņas, ziedos visus spēkus šim lielajam mērķim.

SĀKUSIES ANNAS PAUKERES NOLĀDĒŠANA

Vinē. — Sarkanās Rumānijas galvaspilsētas Bukarestas radio vērsa asus uzbrukumus pret turienes valdības ārlietu ministri Annu Paukeri, kas pēc Londonas ziņām padzīta no rumāņu komūnistu politbiroja. Šī ir pirmā reize, kad komūnistu pārvaldītais rumāņu radio raidītājs necildina kā līdz šim, bet gan smagi nolād Paukeri. Pēdējos gados viņa bija izvirzījusies par pirmo komūnisti visā pasaulē, aizēnojot pat kādreiz slaveno spāņu sarkano lēdiju Pasionariju Ibaruri.

Bukarestas radio pārmet Paukerei, ka, būdama kapitālistiska kontrrevolūcionāre, viņa līdz ar saviem draugiem novedusi valsti līdz anarchijai. Šādi uzbrukumi apstiprina Londonas ziņojumus, ka Paukere krituši nežēlastībā. Radio ziņa uzsver, ka Paukere atbrīvota no darba politbirojā darba laužu interesēs.

Tanī pašā ziņojumā tika slavināts jaunais Rumānijas komūnistu valdības premjērs Georgs Čeorčindejs, kas esot atmaskojis Paukeri un viņas lielā nozieguma līdzdalībniekus bij. finanču ministru Lukasu un bij. iekšlietu ministru Georgesku.

Rietumu novērotāji sakās zināms, ka ilgu laiku Rumānijā esot turpinājusies cīņa par varu starp Paukeri un Čeorčindeju. Kā redzams, tagad uzvarējis pēdējais. — Radio ne vārda neteica, vai paredzēts Paukeri atcelt arī no ārlietu ministra amata, kas pēc tik asiem uzbrukumiem šķiet loģiski.

Lopu nagu un mātes sērga Kanadā izbeigusies

Vankuverā. — Kanadas valdības pilnvarotais veterinārārsts lopu nagu un mutes sērgas apkarošanai Reginas apkārtnē, Dr. Tomass Čilds, būdams Vankuveras veterinārklīnikā, pasakidrojis, ka beidzot sērgas briesmas novērstas. Viņš teicis: „Lopu nagu un mutes sērgas Kanadā vairs nav. Nav arī domājams, ka tā varētu parādīties no jauna. Viena mēneša laikā to oficiāli paziņos visai pasaulei." Pirmais solis gaļas tirdzniecībā jau sperts. 7. jūnijā Manitobā karantēna atcelta, jo pārējās provinces nav vairs apdraudētas.

ASV lidmašīnu zaudējumi

Vašingtona. — ASV bruņoto spēku vadība publicējusi savu pēdējo zaudējumu pārskatu, no kuŗa redzams, ka maija mēnesī ASV gaisa spēki Korejā zaudējuši 45 lidmašīnas, kamēr komūnisttu lidmašīnu zaudējumi ir 39 nogāztas lidmašīnas.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Iesim ciņā par latviešu tautu

Vajadzēja asiņainai gaismai aust, lai sudrabota saule lēktu. Vajadzēja Saulvedim trīs reizes kāpt kalnā, lai saskeltu zilus stiklus un zaļus ledus un uzmodinātu Saulcerīti. Vajadzēja Skalbes Kaķītim pazaudēt savas dzirnaviņas, vajadzēja pārdzīvot tik daudz bēdu un ciešanu, lai nonāktu ķēniņa pilī un teiktu: „Ei, ķēniņ, es nepieminu launa. Kāpēc vairot sāpes? Lai vairojas labāk prieks."

Vajadzēja latviešu tautai septiņi simti gadu smakt verdzībā un tumsā, lai proklamētu brīvu un neatkarīgu Latviju. Vajadzēja latviešiem jau septiņus trimdas gadus pārdzīvot, strādāties un šķelties šķiru šķirās un grupu grupās, vajadzēja atzīt vai neatzīt 1922. gada satversmi, vajadzēja atzīt vai neatzīt Ulmaņa „diktatūru," vajadzēja atzīt vai neatzīt mūsu sūtņus, lai šodien nonāktu pie atzinuma, ka tikai viens pamats ir visam tam, ka tikai viens cīņas mērķis ir visam tam — latviešu tauta.

Gadusimteņos daudzas tautas ir cēlušās un kritušas, un cēlušās atkal no jauna. Tautu attīstība atrodas tādā pašā mūžīgā kustībā kā viss cits. Un latviešu tauta savā gaitā vēstures gaitā ir pārdzīvojusi daudzus grūtus laikmetus. Mēs zinām, ka bija Latvijā tādi laiki, kad „varēja noiet simtiem verstu un nedzirdēja ne suni rejam, ne gaili dziedam. Bet latviešu tauta neiznīka, tā cēlās no jauna un sasniedza jaunus ziedu laikus.

Un šodien mēs stāvam atkal uz likteņa sliekšņa. Šodien mūsu priekšā stāv atkal lielais un baigais jautājums — būt vai nebūt.

Simtiem un tūkstošiem latviešu krita par dzimteni pēdējā karā, simtiem un tūkstošiem latviešu šodien tiek slepkavoti aiz dzelzs priekškara, simtiem un tūkstošiem latviešu smok varmāku cietumos, koncentrācijas nometnēs un Sibirijas taigās. Bet tie, kas trimdinieku gaitās starp svešām tautām izkaisīti, asimilējas un tiek asimilēti, un varbūt nepaies ne diena, kad atkal kādu dēlu vai meitu atraus no latviešu tautas celma. Un mūsu pašu starpā vēl vienmēr notiek strīdi un šķelšanās dažādu bieži vien sīku lietu dēļ. Šie strīdi bieži vien aiziet pat tik tālu, ka latvietis latvietim svešā zemē vairs roku negrib sniegt.

Latvijas valsti vēl šodien pārstāv mūsu sūtnis Londonā Kārlis Zariņš. Par Latvijas territoriju ar ieročiem rokā patlaban mēs nevaram cīnīties, bet jau šodien mēs varam stāvēt un krist par latviešu tautu, jo ja nebūs latviešu tautas, nekad nebūs vairs arī Latvijas. Tamdēļ iesim visi cīņā par latviešu tautu!

Tauta nav atsevišķu personu, biedrību un organizāciju sakopojums, bet gan nedalāma vienība. Tamdēļ visiem latviešiem, kas atrodas brīvajā pasaulē, ir jāapvienojas vienā kopējā saimē. Tamdēļ ir jāizbeidz savstarpēji strīdi un nesaskaņas, un tas ir jādara tūlīt. Biedrībām, organizācijām un partijām ir jāizmet no saviem statūtiem, programmām un platformām viss tas, kas var būt par strīdus akmeni. Statūtos, programmās un platformās jāatstāj tikai viens vārds, ap ko nav un nevar būt nekādu strīdu: — Nenatkarīga Latvija.

Visu latviešu pienākums ir saslēgties ap tām biedrībām un organizācijām, kas ar vienību zīmi karogā dodas cīņā. Visiem te ir jānāk līdz, nejautājot, kas man par to būs, jo šī kauja varbūt būs pēdējā un izšķirīgā, un uzvarēt tanī varēsim tikai tad, ja tanī iziesim visi kā viens. *A. S.*

LĪDZ GALAM UZTICĪGI LATVIJAI

INTERVIJA AR SŪTNI K. ZARIŅU UN VIŅA MEITU MARIANNU ZARIŅU VAŠINGTONĀ

Sūtnis K. Zariņš ASV galvaspilsētā apmeties viesnīcā „2400", kuŗas vestibilā ir plāksne par godu Čechoslovakijas dibinātājam un pirmajam valsts prezidentam Tomasam Masarikam, kas 1918. g. dzīvojis un strādājis šajā viesnīcā, likdams pamatus jaunajai čechu valstij. Mūsu tagadējais Latvijas pirmais pilsonis sūtnis K. Zariņš sarunā ar Latvijas Amerikā līdzstrādnieku norāda uz Masarika brīvības ciņām savas tautas labā un arī saka, ka katra latvieša patriota pirmais pienākums svešumā ir dzīvot un strādāt savai tautai un tās brīvībai. — Man bija liels prieks, — saka sūtnis, — apciemot latviešus ASV un pašam savām acīm redzēt un ausīm dzirdēt, kā viņi te dzīvo un strādā un kāds ir tas gars, kas te valda. Mans ceļojums pa ASV nu iet uz beigām un es tādēļ varu liecināt, ka latviskais gars te stāv augstu. Tas ir katrā latvietī un tas ir latviešu organizācijās un draudzēs. Es visur meklēju tautas vienību. Tautas vienība jau nenozīmē, ka vairs mūsu organizācijās nebūtu domstarpības, ka mums būtu jāatkāpjas no lielajiem demokratiskiem principiem par domu, vārda un pārliecības brīvību, arī mūsu cīņā par Latvijas atbrīvošanu. Ir labi, ka debatē kongresos un valžu sēdēs satiekas dažādi uzskati un tie brīvi izpaužas. Tādēļ neviens nav jānosonda vai jāatstumj. Vienotība ir mūsu lielajos dzīves mērķos — uzticīgi dzimtenei, uzticīgi tautai, savai valodai, savai kultūrai. Lūk, tur mēs visi esam dedzīgi kopā kā nesanaidojama un neškirama ģimene. Tur izpaužas patiesā tautas vienība. Un to es saklausīju arī te Amerikā, ar ko es ar prieciģu prātu braukšu atpakaļ uz veco Eiropu.

Būdams Vašingtonā mūsu sūtņa J. Feldmana viesis, es centos izmantot izdevības aspriesties ar ASV valstsvīriem par Latvijas valsts jautājumiem. Es vairākkārt sūtņa J. Feldmana pavadībā irados Valsts departamentā un vedu sarunas ar vadošajiem ārpolitiķiem un diplomātiem. Tanīs dienās pats ārlietu ministrs Dīns Ačesons atradās Eiropā un viņa vietā mani pieņēma ārlietu ministra vietas izpildītājs D. Brūss, vairāki viceministri, departamentu direktori un daļu vadītāji. Mani pieņēma kā Latvijas valdības ārkārtējo pilnvaru nesēju un runāja par Latvijas valsts likteņa problēmām. Es redzēju, ka ASV ārlietu ministrija pilnā mērā izprot mūsu tautas postu un Latvijas valsts stāvokli. Man atkārtoti deklarēja, ka nekādu Padomju Latviju ASV neatzīst un neatzīs, Latvijai un citām Baltijas valstīm atkal jākļūst patstāvīgām. ASV ārlietu ministrijā mūsu sūtnim Vašingtonā J. Feldmanim ir labs vārds un viņu atzīst par enerģisku diplomātu.

Lielu aizkustinājumu es pārdzīvoju, kad Amerikas Balss raidītājā runāju mūsu tautiešiem okupētajā dzimtenē. Viņu upuri ir vislielākie, ciešanas visdziļākās, tādēļ mūsu pienākums rītos un vakaros domāt par dzimteni. Arī igauņu valodā es uzrunāju mūsu likteņa brāļus igauņus apspiestajā Igaunijā, apliecinot Baltijas valstu draudzību un kopējos ceļus nākotnē. Mani patīkami pārsteidza, ka Brīvās Eiropas Komitejas Latviešu Konsultātīvās Kopas un Amerikas Balss latviešu darbinieki ir brīvi no materiālām rūpēm, ir labi iekārtoti un var strādāt mūsu tautas labā. Eiropā nav vēl tādu apstākļu, un tur mūsu vadošajiem sabiedriskajiem darbiniekiem jāstrādā smags fizisks darbi un tikai brīvajā laikā var strādāt tautas druvā.

Latvija atrodas Eiropā, tur ir mūsu tautas un valsts liktenis. Tādēļ lai ASV latvieši domās ir arī viemēr Eiropā. Eiropas karalauks atnesīs arī Latvijai brīvību. Es novēlu katram tautietim spēku un mīlestību palikt uzticīgam līdz galam Latvijai.—

Marianna Zariņa, sūtņa vienīgais bērns, kas pavada tēvu ceļojumā pa ASV un Kanadu, stāsta, ka jūras ceļojumu no Anglijas uz Nujorku sūtnis K. Zariņš un viņa pavadījuši ļoti labi, nav slimojuši ar jūras slimību, kaut gan pārciesta arī vētra. M. Zariņai visslabāk patīk Vašingtona, ir āpmekļējusi mūzejus, bazničas, slavenas celtnes un visur meklējusi Jaunās pasaules īpatnējos vaibstus. Daudz kas ir līdzīgs angļu dzīves stilam, bet ir arī daudz jauna un neredzēta, par ko priecājas. Nujorka viņu pārsteigusi ar savu grandiozitāti un greznību, bet daudz vairāk viņu valdzina Vašingtonas cildenums. Marianna Zariņa ir mūziķe, klavierniece, un labprāt mūziķe Anglijas latviešu sarīkojumos vai sūtniecībā, kur apgrozās latvieši, angļi un citu tautu diplomāti, karavīri, mākslinieki un citi. Viņai arī pašai ir sava klavieru studija, kurā klavierspēli māca vairākiem latviešu bērniem. M. Zariņa pilnīgi pārvalda latviešu, angļu, franču, vācu un zviedru valodu.

Pēc ceļojuma par ASV tagad ar lielu interesi gaidu Kanadas dienas. Šis ir mans pirmais lielākais ceļojums pāri okeanam, — interviju nobeidz sūtņa meita un viņa ceļa biedre.

V. L.

UZ NOMETNI

Šestdien, 31. maijā no 72. Rīgas skautu vienības skautu pulciņa viens kops ar mugursomām un teltīm pulcējās Sv. Andreja baznīcas telpās, kur saņēma pulciņa vecākā pēdējos norādījumus pirms došanās uz nometni. Šo nometni rīkoja kanadiešu skautu vadība, un tajā piedalījās 1 kops no katras Toronto vienības.

No latviešu vienības piedalījās kopnieks U. Mateass, apakškopnieks J. Brīviņš, skauti V. Kalniņš, E. Timbers, I. Zālītis, I. Kūlītis, A. Pāvelsons. Nometnes vadībā bija kanadiešu vadītāji, kas stipri skatījās uz pieklājību, kārtību un pārējām skautu mākām.

No 1000 iespējamiem punktiem latviešu kops ieguva 910 punktu un ierindojās kā vieni no pirmajiem visā nometnē „A" grupā. Sestdienas vakarā, kad nometnē ieradās vienības priekšnieks vad. G. Kārkliņš, tad nometnes vadība esot bijusi ļoti sajūsmināta par latviešu kopu un izteikusies, ka tas esot viens no pirmajiem kopiem nometnē.

Cerams, ka uzpriekšu arī tādi paši būsim, jo mūs visus vieno mude:

„Svešās tālēs augsim vienoti Latvijai."

Skautu pulciņa vecākais.

Dziedam, lai dzīvotu garā un patiesībā.

Prof. A. Spekke.

AICINĀJUMS

visām biedrībām, jauktiem vīru koriem un citiem vokāliem ansambļiem, kā arī atsevišķiem dziedātājiem piedalīties

DZIESMU DIENĀ

š. g. 30. augustā Toronto, kad kopā pulcēsies dziedātāji no plašās Kanadas, lai apliecinātu uzticību savas tautas skaistākajai tradicijai — dziesmai.

Dziesmu Dienai jau gatavojas kori un dubultkvarteti Toronto, Montreālā, Hamiltonā, Londonā, St. Katerinā, Niagarā, Bramptonā, Sadberijā.

Diesmu dienu organizē Daugavas Vanagi Kanadā, ģenerālkonsula R. N. Braisona kunga protektorātā.

Dziesmu Diena domāta kā ieskaņa Dziesmu Svētkiem 1953. gadā, ko rīkos Dziesmu Dienas dalībnieku ievēlētā Rīcības komiteja.

Pieteikšanās Dziesmu Dienai, notis, kā arī īuvāka informācija saņemamā pie dirigentes E. Freimanes, 41 Crew Ave, Toronto, Ont. un DV KV loc. E. Krūkas, 173 Seaton St. Toronto, Ont.

DV Kanadā valde

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAS DARBS UN NODOMI

Pēc LPB Centrālās Valdes vēlēšanām (globālā apjomā), uz savu pirmo LPB Valdes sēdi sanāca jaunievēlētie LPB Valdes un Revīzijas komisijas locekļi. Piedalījās Olģerts Liepiņš, Jānis Porietis, Fricis Freidenfelds, Kristaps Grāmatnieks un Osvalds Akmentiņš. Sēdi atklāja un vadīja O. Liepiņš, protokolēja O. Akmentiņš.

Ar klusuma brīdi godināja mirušo Frici Plostenieku. LPB Centrālā valde amatus sadalīja šādi: priekšnieks — Olģerts Liepiņš, sekretārs-biedrzinis Osvalds Akmentiņš, vicepriekšnieks-kasieris Jānis Porietis, valdes locekļi Anšlavs Eglītis, Jānis Veselis un Ēriks Raisters. Revīzijas komisija izveidojās sekojoši: priekšnieks — Kristaps Grāmatnieks, sekretārs — Fricis Freidenfelds, Revīzijas komisijas loceklis — Fr. Strazdiņš.

Par LPB sēdekli izraudzīja Bostonu (ASV) ar šādu pasta adresi: Latvian Press Society, 100 W. Canton St., Boston, Mass., U.S.A.

Revīzijas komisija iepazinusies ar Pagaidu valdes darbību, izteica tai savu atzinību. Revīzijas locekļi arī turpmāk piedalīsies LPB Valdes sēdēs.

Svarīgākie Valdes lēmumi: Iestāties par biedru starptautiskajā preses organizācijā — The International Federation of Free Journalists of Central and Eastern Europe and Baltic and Balcan Countries, kuŗas miteklis atrodas Londonā. Ar šo soli, pēc LPB Valdes pārliecības, būs iespējams sekmīgāki cīnīties par Latvijas brīvību brīvajā presē. Iestāšanās ir saistīta ar izdevumiem: visām 4 LPB kopām kopīgi būs jāmaksā ap $25 gada maksas. Par savu pārstāvi šai federācijā LPB deleģēs kādu Anglijā dzīvojošu LPB biedru.

Tāpat nolēma iestāties par biedru Amerikas Latviešu Apvienībā, paziņojot, ka maksās tai minimālo iestāju naudu 25 dol.

LPB valde izteica vēlēšanos, ka latviešu centrālās iestādes turpmāk, kultūras jautājumus apspriežot vai amatpersonas ieceļot, piepraslu LPB atsauksmi. LPB apvieno daudzus ievērojamus latviešu rakstniekus un žurnālistus, tāpēc LPB domas ir respektējamas.

Līdzšinējo darbību un nākotnes nodomus atzīmējot, pieminams, ka LPB priekšnieks Olģerts Liepiņš, kā Bostonas Latviešu organizāciju padomes viceprieksšēdis, atkāja kultūras nedēļu Bostonā no š. g. 15. līdz 23. martam, kas iesākās ar Latviešu studentu dienu un noslēdzās ar DV Jaunatnes teātŗa (rež. K. Veics) izrādēm. Tālākā darbības posmā LPB ir kopā ar Bostonas DV Apvienību sarīkojusi Rakstnieku dienu Bostonā š. g. 17. maijā ar ASV austrumu piekrastē dzīvojošo rakstnieku piedalīšanos. Tāpat ir apsvērta Preses balles sarīkošana rudenī u. c. sarīkojumi Bostonā. Latvijas valsts un ministru prezidenta K. Ulmaņa piemiņas plāksnes uzstādīšana Linkolnas universitātē, kur K. Ulmanis savā laikā studēja, pavirzīta tālu, ka no attiecīgā dekāna saņemta pozitīva atbilde, bet vēl jāgaida gala vārds no Linkolnas universitātes prezidenta.

Kā no preses zināms, LPB ir radījusi rakstnieka Pētera Ērmaņa fondu, saņemot ziņas par viņa grūtajiem dzīves apstākļiem (P. Ē. dzīvo Ingolštatē pie Donavas, Vācijā). Fonds (no Amerikas) rakstniekam jau nosūtījis pabalstu 28 dol. apmērā, bet ir ziņas, ka arī atsevišķi tautieši sūta viņam savu ārtavu.

LPB goda biedrim J. Jaunsudrabiņam šogad piepildās 75 mūža gadi. Biedrība gaviļniekam gatavo balvu.

LPB kopas Vācijā un Austrālijā ir lūgušas Centrālo valdi atjaunot LPB biļetenu Brīvais Vārds, kas iznāca Anglijā, bet kopš gada ir apstājies. Ar biedru atbalstu biļetena atjaunošana ir iespējama. Par izdošanas tehniskajām iespējām interesējas Centrālā valde. Tā apsver arī iespējas LPB Gada grāmatas 1953. g. izdošanai.

LPB Valde un Revīzijas komisij nolēma griezties pie biedriem lietderības labā atzīt šādu statūtu 5. paragr. grozījumu:

Valdes locekļu skaits ir 3 līdz 7. Ja biedriem pret šo grozījumu ir kādi iebildumi, valde lūdz tos viena mēneša laikā pēc šī apkārtraksta saņemšanas piesūtīt. LPB priekšniekam. Šī paragrafa pieņemšana jaunā veidā atkarāsies no ienākušo pretbalsu skaita, resp. šī paragrafa atstāšana līdzšinējā redakcijā.

Kasē uz 1952. g. 14. aprīli bija skaidrā naudā $76.41. Kasieris J. Porietis lūdz paziņot, ka ir izgatavotas LPB biedru kartes latviešu un angļu valodā, kuŗas izsūta tiem, kas nokārtojuši biedru naudu (2 dol. par 1952. gadu.) Vēl pēdējo reizi Valde atgādina biedriem, kas vēl nav nomaksājuši par 1951. gadu, ka šī saistība nokārtojama 1 mēneša laikā. Kas šim aicinājumam nebūs paklausījuši, saskaņā ar statūtiem atzīs par izslājušamies no LPB. Kasiera J. Porieša adrese: 600 Tremont St., Boston, Mass., USA. Biedri, kas to vēl nebūtu darījuši, lūgti izpildīt anketas, jo — starp citu — ziņas LPB par biedriem pieprasa arī Latvju Enciklopēdija.

DARBS LATVIEŠU ZINĀTNIEKIEM

Brīvās Eiropas Komiteja paredzējusi noorganizēt darba sagādi trimdinieku zinātniekiem un speciālistiem, kas tagad spiesti strādāt viniem nepiemērotu darbu. ALA's Kultūras biroja zinātniskā sekcija savā sēdē pārrunāja šo jautājumu un iesniedza Brīvās Eiropas Komitejai attiecīgu sarakstu. Sarakstā uzņemtas 15 personas. LU un LA mācības spēki vai citi speciālisti, pa lielākai dalai gados vecāki zinātnieki.

GRENLANDĒ ATRASTS SVINS

Pirms 4 gadiem Grenlandē atklāja izcilas kvalitātes svina atradeņus. Šo atradeņu izmantošana klimatisko, ledus un lielā attāluma dēļ ir ļoti apgrūtināta.

Tagad nodibinājusies sabiedrība, kuŗā ieies dāņu, zviedru un kanadiešu firmas. Iespējams, ka arī norvēģu firmas piedalīsies, bet tas vēl līdz šim nav izlemts.

Šinī vasarā uz svina laukiem izlidos 140 personu liela ekspedīcija, priekšdarbu veikšanai.

Dāņi vislabāk vēlētos atradeņus izmantot paši vien, bet pasākums ir pārāk liels, lai mazajai Dānijai tas būtu veicams bez ārzemju kapitāliem un zviedru rakturiu ekspertiem.

LATVIEŠU DIENAS KANADĀ

LNAK iniciatīvā š. g. jūnijā visos lielākos latviešu centros Kanadā tiek rīkotas latviešu dienas. Tās saskan ar Latvijas sūtņa Lielbritanijā un ārkārtējo pilnvaru nesēja K. Zariņa viesošanos. Latviešu dienu sarīkojumi, kuŗos piedalīsies arī sūtnis, notiks:

TORONTO

13. jūnijā, pl. 8 v. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

14. jūnijā, plkst. 10,00 LNAK sāaicinātā Kanadas latviešu organizāciju pārstāvju apspriede Sv. Andreja baznīcas zālē.

15. jūnijā, plkst. 10,00 LNAK padomes ārkārtēja sēde.

15. jūnijā, plkst. 14,30 Massey Hall'ē Latviešu dienu sanāksme ar sūtņa K. Zariņa uzrunu un plašu koncertu. Pēc sanāksmes kopīgs gājiens uz kritušo varoņu piemineklī pie pilsētas valdes, kur sūtnis noliks vainagu.

OTAVĀ

22. jūnijā Latviešu dienu sarīkojums (laiks un vieta tiks izziņota vēlāk).

MONTREĀLĀ

28. jūnijā, plkst. 20,00 D'Arcy Mc Gee kolledžas auditorijā, 220 Pine Ave, W., plaša latviešu sanāksme ar sūtņa uzrunu un mūzikālu programmu.

29. jūnijā, plkst. 16,00 Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave, Westmount, dievkalpojums.

5. jūlijā tējas vakars (vieta un laiks tiks izziņoti vēlāk).

VINIPEGĀ

Latviešu organizācijas 9. jūlijā, plkst. 20,00 240 Manitoba Ave rīko Latviešu dienu sanāksmi, kuŗā sūtnis personīgi nepiedalīsies, bet solījies nosūtīt savus novēlējumus. Pēc garīgā akta referāts par sūtni K. Zariņu, referāts par LNAK, priekšnesumi un tautisko groziņu vakars.

LNAK valde.

LASĪTĀJU VĒSTULES

Cik daudz organizāciju ir Montreālā?

Atbilde O. Kr.

Mani pārsteidza O. Kr. raksts šīs av. 10. maija numurā. O. Kr. raksta: „... mums ir organizāciju bez sava skaita un ja kaut dažās gribētos būt par biedri, tad mēnesī nedēļas alga ir pagalam."

Vai nu tā ir? DV biedru nauda ir tikai $3— gadā. Ja nu jūs maksātu pārējām organizācijām $10.— gadā, tad, menēsī būtu jāmaksā $1,09. Kurai profesijai ir tik mazs atalgojums?

Katram būs saprotams, ka Montreālas Latviešu Ev.-Lut. Trīsvienības draudze nav organizācija ar parasto laicīgo organizāciju raksturu. Tāpat arī katoļu draudze. Skaidrs, ka abās šais draudzēs nevarēs vienlaicīgi piedalīties viena un tā pati persona.

„Nama fonds" ir dibināts pie MLB, atzīst pats O. Kr.

Montreālas Latviešu Teātris? Varbūt, bet tajā uzņems tikai tādus, kuŗiem ir dotība skatuves mākslā, un tādu nav daudz.

LIAA Montreālas kopa sevī saista tikai tos, kuŗiem ir tehniskā izglītība.

Latviešu vecie strēlnieki savā vidū neuznem brīvajā Latvijā dzimušu jaunieti. Kalpakiešu loks arī ir noslēdzies reizē ar Latvijas atbrīvošanas ciņām. Slēgta organizācija ir arī Montreālā, Kooperāciju Kopa.

Vēl darbojas skautu pulciņš O. Vīndedža vadībā, bet skautisms ir tikai jaunatnei. Vēl ir arī dažas sporta vienības, bet tur nebūs gaiditi tie, kas nesporto.

Par organizāciju nevarēs saukt arī to dažu pārlieku enerģisko censonu sabiedrību, kuŗi šogad sāka izdot mazu kengu lapeli. Tā savās kengot kārajās slejās sevišķu vērību veltīja mūsu cienījamam draudzes ganam, MP Teātrim un DV sarīkojumiem. Pēc sīkākas pārbaudes pārsteigumu sagādāja tas, ka lapele bija pavairota uz tās pašas ierīces, kur MLPB „Ziņotājs". Tātad arī tikai „sekcija"

Pēc visa šī uzskaitītā kopu un sekciju skaita jauniebraucējam Montreālā nebūs jāpūk, jo: „Tā nu paliek: ticība, cerība, mīlestība, šās trīs... (skat. Pāv. 1. vēst. korint. 13. 13.):

1. LNAK, kuŗas statūti pelna lai tai tiekšu, ka tā spēs sevī apvienot visus Kanadas latviešus.

2. MLPB, kā vecākā organizāciju Montreālā. Mēs visi ceram, ka tur izbeigsies iekšējie cīnini varas dēļ un tā vēl sekmīgāki turpinās savu svētīgo darbu.

3. Daugavas Vanagi, kuŗu biedri jau sen pašaizliedzībā atrāvuši sev tik vajadzīgos grašus, lai milestībā pret savu vairāk cietušo brāli palīdzētu tam, kas ziedojis savu veselību, lai mēs varētu dzīvot brīvībā, nevis kā mūžam izsalcis vilku bars cīnīties par to, kura vārds biežāk tiks minēts dažādo organizāciju un sekcija priekšgalā.

DAUGAVAS VANAGI

TORONTO DV NODAĻAS MĒRĶI UN NOLŪKI

DV Toronto nodaļa, kas pēc biedru skaita ir lielākā visā Daugavas Vanagu saimē, pēc jaunas vadības ievēlēšanas, kas kā zināms, notika 25. maijā, uzsākusi darbību. Par nodaļas turpmāko darbību un iecerēto valde mūs informē:

„Neskatoties uz to, ka jaunievēlētā valde savu darbību uzsāk tiešā vasaras sākumā, kad pilsētā iesākas klusuma brīdis sabiedriskās dzīves rosībā, esam paredzējuši darba plānu nepārtraukt, bet gan aktīvizēt. Joprojām mūsu galvenais uzdevums un mērķis ir trūkumā nonākušo tautiešu atbalstīšana kā Eiropā, tā arī šeit. Sevišķi pēdējā laikā vajadzības šeit pat uz vietas ir pieaugušas un, kā iepriekšējā darbība rāda, pabalstu un aizdevumu izsniegšana jūtami pieaugusi.

Viens no nodaļas ienākumu avotiem līdz šim ir bijis sarīkojumi, kuŗi turpmāk paredzēti ar augstvērtīgiem mākslas sniegumiem. Par programmas izpildītājiem aicināsim viesoties Toronto Osv. Lēmaņa baleta trupu, apdāvināto ASV dzimušo tautieti — vijolnieci Normu Auziņu, dziedoni Arturu Priednieku — Kavaru, Ņujorkas teātri u. c. Saprotams, ka mīļi gaidīti būs montreāliešī ar režisores Irmas Graudiņas teātri.

Ir paredzēti arī daudzi vienkāršī deju vakari, kuŗu atlikums domāts vairākiem nopietnākiem mērķiem, kā Invalidu Namam, Toronto latviešu skolas atbalstīšanai u. c.

Vasaras mēnešos notiks vairākas ekskursijas un zaļuma svētki.

Tuvākā laikā DV namā uzsāks konsultācijas punkts, lai sniegtu tautiešiem primāros juridiskos padomus un norādījumus, kā kārtot ikreizējas saistības iepretim Kanadas likumiem. Bez tam šinīs dienās atklāsim bibliotēku un lasītavu ar visiem periodiskiem trimdas izdevumiem. Vēl šinī vasarā Dāmu komitejas protektorātā notiks mājturības kursi, kuŗus vadīs bij. Latvijas lauksaimniec. kameras mājturības inspektore. Rudenī paredzēts sasaukt ieinteresētos latviešu kooperatīva dibināšanai, atbalstīsim arī Krājaizdevu S-bas (Credit Union) noorganizēšanu Toronto.

Šo uzdevumu veikšanai DV Toronto nodaļa paredzējusi cieši un draudzīgi sadarboties ar pārējām Toronto latviešu organizācijām.

DV MONTERĀLAS NODAĻA

24. maijā rīkotā Maija balle bija kupli apmeklēta. Rīkotājiem vajadzēja novietot papildus galdiņus tuvo un tālo viesu uzņemšanai. Izlozēja J. Tīdemaņa gleznu. Tilgas deju kapella ar parasto veiksmi iepriecināja deju cienītājus. Kā vērojams, kapella šo to ir pievienājusies no vietējām parazām. Telpas bija tīkamas. Vienīgi grīda varēja būt vaskota. Dāmu kopa Virkavas kundzes vadībā rūpējās, lai dejās nogurušie gūtu labus atspirdzinājumus un stiprinājumus pilnajā bufetē.

Satikās draugi un paziņas un skaistajās maija vakara stundās sa vu tautiešu vidū aizmirsa uz brīdi trimdinieka smago likteņa nastu.

Labais atlikums liecina, ka šī balle bija gaidīta un arī to, ka ir daudz atsaucīgu siržu DV mērķu dzes augumam. Grīguļa kundze uz Kr[illegible]

KANADĀ

Aizvesto pieminas dienas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā 274 Concord Ave, notiks piektdien, 13. jūnijā, plkst. 8 vakarā.

Dievkalpojumā piedalās archibīs. kapa pārstāvis prāv. A. Skrodelis un draudzes māc. A. Lūsis. Dziedās vīru dubultkvartets Kalvis. Dievkalpojumā paredzama sūtņa K. Zariņa un ģenerālkonsula R. Braisona ierašanās.

HERTA LŪSE DZIED DIEVNAMĀ...

Svētdien, 1. jūnijā kad Sv. Jāņa baznīcā notika Hertas Lūses garīgais koncerts, liekas, pirmais garīgais koncerts Toronto latviešiem — plašais dievnams jau pusstundu pirms noteiktā laika bija pārpildīts līdz pēdējai iespējai. Laudis stāvēja gaiteņos, sēdēja uz kāpnēm. Tik liels ir cienījamās mākslinieces draugu pulks Toronto...

Koncertā Herta Lūse atskaņoja latvju un sveštautiešu autoru darbus, iepriecinādama klausītājus ar savu brīnišķīgo balsi un dziļi pārdzīvoto vienreizējo priekšnesumu.

Skaista ieskaņa koncertam bija A. Jurjāņa kantāte „Tēvijai", ko dziedāja „Daina" koris, diriģentes E. Freimanes vadībā. Herta Lūsei dziedot lūgšanu: „Kungs, Dievs, Tevi lūdzam...

Edīte Timermane nevainojami pavadīja solisti un kori. Koncerts bija saistīts ar saīsinātu liturģisku Vasaras svētku dievkalpojumu. Liturģiju dziedāja draudzes mācītājs A. Lūsis.

Koncertam beidzoties, draudzes Dāmu komitejas pārstāves pasniedza dziedātājiem ziedu veltes, bet H. Lūsei kā mazu pieminas balvu — tautisku lelli.

Pateicoties H. Lūsei, draudzes mācītājs norādīja, ka tā sagādājusi ne vien patiesi gaišus brīžus saviem klausītājiem, bet, uzstādamās, nejūtoties īsti vesela, liecinājusi, ka grib kalpot saviem tautiešiem ar dāvanu, kādu Dievs

PATEICĪBA

Sv. Jāņa Ev.-Lut. Latviešu draudzes Padome, Dāmu Komiteja un mācītājs izsaka vissirsnīgāko pateicību dziedātājai Hertai Lūša kundzei par lielo balvu, kādu tā devusi draudzei, ziedojot sava garīgā koncerta ienākumus draudzes Vasaras kolonijas iekārtošanai. Cienījamā māksliniece līdz ar to izvirzījusies individuālo ziedotāju priekšgalā, un viņas dāvana palīdzēs draudzei vieglāki nest izdevumu nastu, kāda uz to gūlusies līdz tam brīdim, kamēr visas nometnes telpas un ēkas būs savestas tādā kārtībā, kā mēs to vēlētos.

Mīļš paldies par piedalīšanos koncertā arī Editei Timermanes jkdzei, Daina korim un tā diriģentei Erikai Freimanes kdzei.

Oskars Dzērvītis,
Draudzes Padomes pr-ks

*

Niagars latviešu ev.-lut. draudzes pārvalde zino, ka 14. jūn. Aizvesto pieminas svinības Niagaras latviešiem būs St. Katrīnā kopā ar turieniešiem un aicina tautiešus tanīs piedalīties. 14. jūnijā, plkst. 7 vakarā Koledžiāta telpās (Katrīnas ielā) notiks Aizvesto pieminas brīdis un 15. jūnijā, pl. 13,00 Kristus baznīcā sēru dievkalpojums.

*

Niagarieši cītīgi gatavojas viesēšās DV nodalas atklāšanas svinībām 28. jūnijā. Svētkus ievadīs svinīgs dievkalpojums Pāvila baznīcā. Pēc tam Ungāru zālē atklāšanas akts ar DV Kanadas valdes pr-ka P. Baloža uzrunu, kam sekos svētku koncerts ar dubultkvarteta „Kalvis" piedalīšanos. Noslēgumā atspirdzinājumi un deja pie labāko Niagaras akordeonistu mūzikas. Sīkāki

ŠU DIENAS ANADĀ

ciātīvā š. g. jūnijā
os latviešu centros
rīkotas latviešu die-
kan ar Latvijas sūt-
nijā un ārkārtējo
ēja K. Zariņa vie-
viešu dienu sarīko-
piedalīsies arī sūt-

DRONTO

pl. 8 v. Sv. Jāņa
kalpojums.
plkst. 10,00 LNAK
nadas latviešu orga-
tāvju apspriede Sv.
icas zālē.
plkst. 10,00 LNAK
rtēja sēde.
plkst. 14,30 Massey
šu dienu sanāksme
Zariņa uzrunu un
tu. Pēc sanāksmes
s uz kritušo varoņu
ie pilsētas valdes,
oliks vainagu.

OTAVĀ

Latviešu dienu sa-
ks un vieta tiks iz-

NTREĀLĀ

plkst. 20,00 D'Arcy
ēdzas auditorijā, 220
, plaša latviešu sa-
tņa uzrunu un mū-
mmu.
plkst. 16,00 Redee-
285 Clarke Ave,
dievkalpojums.
as vakars (vieta un
noti vēlāk).

NIPEGĀ

rganizācijas 9. jūlijā
0 240 Manitoba Ave
u dienu sanāksmi,
personīgi repiedalī-
lijies nosūtīt savus
Pēc garīgā akta re-
tni K. Zariņu, refe-
AK, priekšnesumi un
ziņu vakars.

LNAK valde.

JU VĒSTULES

organizāciju ir
ontreālā?

Kr.
teidza O. Kr. raksts
naija numurā. O. Kr-
mums ir organizā-
a skaita un ja kaut
tos būt par biedri,
nedēļas alga ir pa-

ir? DV biedru nauda
— gadā. Ja nu jūs
rējām organizācijām
tad, menēsi būtu
09. Kurai profesijai ir
algojums?
būs saprotams, ka
Latviešu Ev.-Lut.
draudze nav orga-
parasto laicīgo orga-
ksturu. Tāpat arī ka-
ze. Skaidrs, ka abās
ēs nevarēs vienlaicī-
es viena un tā pati

onds" ir dibināts pie
pats O. Kr.
as Latviešu Teātris?
t tajā uzņems tikai
em ir dotība skatuves
tādu nav daudz.
ontreālas kopa sevī
tos, kuriem ir tech-
ība.
vecie strēlnieki savā
nem- brīvajā Latvijā
jaunieti. Kalpakiešu
r noslēdzies reizē ar
atbrīvošanas cīnām.
anizācija ir arī Mon-
poraciju Kopa.
bojas skautu pulciņš
ža vadībā, bet skau-
ikai jaunatnei. Vēl ir
sporta vienības, bet
gaidīti tie, kas ne-

nizāciju nevarēs saukt
žu pārlieku enerģisko
sabiedrību, kuri šogad
t mazu ķengu lapeli.
ķengot kārajās slejās
ērību veltīja mūsu cie-
draudzes ganam, MP
un DV sarīkojumiem.
kas pārbaudes pārstei-
ādāja tas, ka lapele bi-
ota uz tās pašas ierīces.
B „Ziņotājs". Tātad arī
cija"
a šī uzskaitītā kopu un
skaita jauniebraucējam
nebūs jāpūlē, jo:
aliek: ticība, cerība, mī-
ās trīs . . . (skat. Pāv. 1.
int. 13: 13.):
AK, kuras statūti pelna,
ētu, ka tā spēs sevī ap-
isus Kanadas latviešus.
PB, kā vecāka organi-
ontreālā. Mēs visi ceram,
zbeigsies iekšējie cīņini
ēl un tā vēl sekmīgāki
savu svētīgo darbu.
augavas Vanagi, kuru
u sen pašaizliedzībā at-
ēv tik vajadzīgos grašus,
stībā pret savu vairāk
brāli palīdzētu tam, kas
savu veselību, lai mēs
zīvot brīvībā, nevis kā
izsalcis vilku bars cīnī-
to, kura vārds biežāk
ēts dažādo organizāciju
ja priekšgalā.

Sūtnis K. Zariņš Universitātes Klubā Ņujorkā

Universitātes Klubs Ņujorkā šija aicinājis Latvijas ārkārtējo pilnvaru nesēju un sūtni Londonā Kārli Zariņu īpašā, viņam par godu rīkotajā dinejā, kurā piedalījās ievērojami amerikāņu politiķi, ģenerāli un saimniecības pārstāvji: Nacionālās Saimniecības Padomes priekšsēdis Meruans K. Stārs, ģenerālleitnants Roberts C. Ričardsons, ģen.-ltn. A. P. de Vēls, viceadmirālis Čarls S. Frīmens, b. senātors Alberts V. Haujers un citi.

Dinejā bija aicināti arī Latvijas sūtnis Vašingtonā Jūlijs Feldmans, Latvijas ģenerālkonsuls Kanadā Rejs Braisons un Brīvās Eiropas Latviešu Kopas priekšsēdis Dr. Vilis Māsēns.

Dinejas laikā saimnieki laipni lūdza augsto viesi viņiem teikt dažus vārdus, ko aicinātais darīja, sniegdams īsu pārskatu par Latvijas vēsturi, pasvītrodams, ka latvieši darīja visu, lai uzturētu korektas attieksmes ar savu Padomju kaimiņu, ko viņš pats, „kā kādreizējais Latvijas ārlietu ministrs," var apliecināt.

Ar 1920. g. miera līgumu Krievija atteicās uz mūžīgiem laikiem no suverēnitātes pār latvju tautu un territoriju. Bet, „ar nepiedienīgu rīcību," kā to teica Samner Uelss, Padomju Krievija šo miera līgumu pārvērta nevērtīgā papīra skrandā, nekaunīgi lauzdama solījumu pēc solījuma. Tagad Latvija ir verdzināta zeme aiz dzelzs priekškara. „Viss tas sākās ar prasību 1939. g. oktobrī pēc militārām bāzēm Latvijā, kuras Staļins svinīgi solījās evakuēt karam izbeidzoties."

Pieskāries Latvijas valdības un tautas liktenim kopš tiem laikiem, sūtnis pieminēja arī latviešu immigrantus Sav. Valstīs. „Viņu, pārvietoto personu, dienas nu ir garām," teica sūtnis, „bet jūs varat viegli iedomāties, cik daudz viņu vidū ir smagu siržu, jo tikai retais nav Latvijā atstājis tuvus, sirdsmīļus cilvēkus." Bet latvieši strādā ar sajūsmu, neizsamist un neaizmirst savus grūtdieņus, kuru skaits Vācijā vēl arvien sniedzas līdz 15.000. Patlaban viņi cenšas tur iegādāties mājokļus saviem invalidiem." Latviešu sirdis arvien vēl pukst kopā, kaut gan tie izkaisīti tālu pa visu zemes lodi."

Atgādinādams ciešanas, kādām latviešu tauta bijusi paklauta gadsimteņiem, sūtnis pieminēja 100 tūkst. zemgaļu, kas devās uz Lietuvu, lai nekad neatgrieztos un 1. Pasaules karu, kas aizrāva no Latvijas 1/4 tās iedzīvotāju. Bet latvieši nekad nav rezignējuši, nav savam liktenim pasīvi pakļāvušies, bet arvien centušies likteni pārvarēt, kā viņi to cenšas pārvarēt pašlaik.

Briesmīgākais, kas latviešiem savā dzimtajā zemē jāpārdzīvo, ir kolektīvizācija un nebeidzamais terrors, kas šad tad atslābst, bet nekad nebeidzas. Cik neizsakāmi baigi gaidīt savu deportāciju, redzēt, ka tavs bērns vairs nepieder tev, bet komūnistu partijai, „kuras locekļi ir tikai pusotras nosimtes no visiem iedzīvotājiem Pad. Savienībā, kā man zināja stāstīt nelaikais sers Devids Kellijs, Lielbritanijas vēstnieks Maskavā."

Sniedzis īsu ieskatu reliģijas vajāšanā Pad. Savienībā un Staļina turpmākos nodomus — kurus tas pats izklāstījis — sūtnis pateica, ka tiešo ziņu no Latvijas pašreiz ir ļoti maz, bet, ka latviešu tauta tomēr nav zaudējusi ticību Visuvarenajam un savu cilvēcīgo un nacionālo tiesību atgūšanai.

Pastāv pretestības kustība. Un pa ceļiem, par kuriem detaļās ir grūti runāt, tauta pierāda savu apņemšanos nepadoties.

Pasvītrojis, ka tautas aiz dzelzs priekškara ir esenciāla rietumcivilizācijas daļa, ka angļu valoda Latvijā bija pirmā obligātā svešvaloda skolās un ka pēdējais nelaimīgais Latvijas prezidents, kas savā laikā bija pirmais Latvijas ministru prezidents, savu izglītību domāja esam nobeidzis tikai pēc tam, kad bija studējis Amerikā — Nebraskas universitātē, sūtnis atgādināja, ka šīs Eiropas austrumu tautas ticēja sabiedroto uzvarai pēdējā karā un arvien vēl ir potenciālas Rietumu sabiedrotās.

Pašreiz 100 miljoņu eiropiešu ir zem krievu virskundzības . Austrumu un centrālā Eiropā Maskavai ir pakļausīgas valdības, bet naidīgas tautas. Šo tautu gars jāuztur dzīvs, bet tas, ko tās no Rietumiem dzird, ne arvien ir visai iedrosminoši. Viņas ilgojas brīvības vēstījumu visām tautām.

„Amerikāņu raidījumi ir spožs solis pareizā virzienā. Mēs, protams, labprāt redzētu šo raidījumu jomu paplašināmies vēl pozitīvākā veidā — neradot, bez šaubām, cerības, kas tuvākā laikā nav īstenojamas."

Nav šaubu par to, ka šis ar varu Pad. Savienībai paklautās tautas nevar palikt svešā naidīgā jūgā. Un kamēr vien tās nav savu brīvību atguvušas, pasaulē miera nevar būt.

Brīvo nāciju kopība, angliski runājošo tautu vadībā, ķērusies pie liela pasākuma — varas līdzsvara izlīdzināšanas pasaulē. Tas nozīmē lielus upurus. „Ja brīvās pasaules pārvarīgā spiediena ietekmē Padomju Krievija atietu atpakaļ aiz savām 1939. gada robežām, vai latvieši un citu tautu piederīgie tad uzdrošinātos tūdaļ atgriezties mājās?" vaicāja sūtnis.

„Tik ilgi kamēs vien komūnistu vara nav kritusi vai novājinātā zem draudu līmeņa, šādi jautājumi allaž būs vietā."

„Tikai uz Dieva taisnību un cilvēku tiesībām pamatots miers," deklarē ārkārtējais pilnvaru nesējs," būs ilgstošs miers. Tikai šādā pasaulē cilvēce plauks un attīstīs garīgās vērtības, kas tajā slēpjas."

Klātesošie uzņēma sūtņa Kārļa Zariņa runu ar lielu gandarījumu un vairāki runātāji pateicās viņam par teiktajiem vārdiem, solidarizējās ar viņu viedokli un izteica simpatijas un apbrīnu latviešu tautai.

H. V.

UZMĀCĪGAS ĒNAS

Neoficiālajā parlamentāriešu oficiozā turpinās labi noaranžētā „lasītāju vēstuļu akcija" par ALAs kongresa tēmu. Gluži kā pēc iepriekšēja plāna šīs lasītāju vēstules sāka „plūst" tūlīņ, tikko minētais laikraksts bija iespiedis ALAs kongresa sēžu atreferējumus, kas tiešām bija „meistariski piegriezts" (parlamentāriešu taurē pūtējus izteļojot par viedi dūdojošiem balžiem, citādi domājošos — par neprašām vai paša velna krustdēliem). Kam informācija par šo kongresu ziņāma vienīgi no šādiem tendenciozi atreferējumiem un tiem piekombinētām „lasītāju vēstulēm," tam patiešām var rasties doma, ka Haralds Klarks ir viens milzīgs nelietis, kas kļuvis bezkaunīgi pārdrošs, jo neganti nonieciņājis mūsu visu cienījamo sūtni, nenoņemot savu kandidatūru, kad viņa vārds bija minēts sapulces vadītāja pienākumam.

Diemžēl bij. sabiedrisko lietu ministrijas labi iedrēsētie žurnālistu kungi šoreiz ir pārcentušies. Vai nu iespiezdami bij. sab. lietu ministrijas augstā darbiņieka piezīmētās ēkas papīra lapiņas (kā senās jaukās dienās), vai arī rakstus būvēdami pēc īpašiem norādījumiem, avīžnieki parādījuši īstenību tik greizā spogulī, ka gaužām maz palicis vairs to, kas tic pat tām nedaudzām patiesības druskām, kas šajos atreferējumos vēl patvēruši.

Savāda manija

Ērlings Bījbergs un Lars Grasbergs, Zviedrijas Hagforsas pilsētiņas pusaudži, dabūjuši kārtīgi „pa biksēm" no pūces. Abi zēni, klejojot pa mežu, nonākuši pie kāda veca caura koka, un viens no zēniem piesitis ar spieķi pie stumbra. Pēc pāris sekundēm no kāda cauruma kokā izlaidusies liela pūce un metusies neprātīgā uztraukumā tā metusies Bijbergam sejā, un kad pret miera traucētājiem. Vispirms zēns nokritis pie zemes, tā tur pinājusi apstrādāt viņa galvu na giem un spārniem. Kad zēnam pēdīgi ar saplēstu un asinojošu seju izdevies no pūces atbrīvoties, tā uzbrukusi otram zēnam. Pēdējais pānikā sācis bēgt, bet pūce iekērusies tam bikšēs un tikai tad, kad zēns noskrējis ap 50 metru, tā atlaidusies. Pūce pēc tam atgriezusies kokā, kur to gaidījuši mazie pūcēni, bet Bijbergs devies pie ārsta, lai dziedētu savādajā cīņā gūtās brūces.

Godinot britu karaļnama locekļus, Singapuras pilsētas tēvi pārdēvējuši vairākus laukumus un ielas karalienes Elizabetes ģimenes locekļu vārdos. Tā Singapurā tagad būs princa Čarlija parks, princeses Annas laukums un princa Filipa avenija.

SPORTS UN TĀ IENAIDNIEKI

D. Krūma rakstu „Starcs un sports" varēja lasīt ar interesi. No šī raksta kļūst skaidrs, ka intelliģenci nevar sajaukt ar cilvēku vispārējo vai speciālo izglītību un sportu vai fizisko audzināšanu. Intelliģencei ir maz sakara ar izglītību, tāpat kā intelliģences trūkums nav apvienojams ar sportu!

Prof. Starcs, D. Krūms un citi sporta „ienaidnieki" iedomājas, ka cilvēks, kas nodarbojas ar sportu ir neintelliģents, truls un neko citu nezina un necienī, kā savu muskuļu vērtību. Šāds uzskats ir gluži nepareizs, tāpat kā nepareizi ir domāt par augstskolu un līdzīgu mācības iestāžu beigušiem un ievērojamiem mācības spēkiem, ka tie būtu augstākās intelliģences paraugi, kam no tiešās dzīves nekas nav jāmācās. Cilvēks var būt intelliģents (un tādam viņam arī jābūt) neatkarīgi no viņa materiāliem apstākļiem, darba, sociālā stāvokļa un nodarbošanās atpūtas brīžos. Spilgts piemērs teiktam ir D. Krūma raksts, kas ieturēts tādā pieklājības tonī, ka sporta draugi to nespēj saprast.

Latviešu sportisti, to draugi un cienītāji un sportistu saime visā pasaulē atrodas uz tās pašas intelliģences pakāpes, uz kādas atrodas tās tautā! Fizisko audzināšanu un sportu cienī nabagais un bagātais, cilvēks bez izglītības un cilvēks ar lielu izglītību. Piekopdami sportu, tie nav palikuši ne garīgi nabagāki, ne truļi, ne fiziski kropļi. Vai senie romieši, ēģiptieši un grieķi necienīja sportu un nepiekopa to daudz lielākā mērā, kā mūsdienu cilvēce? Vai viņu intelliģence bija uz zemākas pakāpes, nekā tā ir šodien? Ar vislielāko cienu mēs apbrīnojam viņu kultūru, domātājus un sporta sasniegumus. Arī tagadējā cilvēce ir bagāta ar izciliem sportistiem, kuru intelliģence, izglītība un sasniegumi dzīvē stādāmi par paraugu citiem. Tāpat mūsu mazajai latviešu tautai bija un ir daudz ievērojamu sportistu un fiziskās audzināšanas darbinieku, kas ar savu augsto intelliģenci un pašaizliedzīgo darbu jaunatnes audzināšanā un fiziskās attīstības veicināšanā guvuši ļoti labus panākumus. Šo cilvēku nopelņs jaunatnes darbā ir daudz lielāks, nekā to spēj saprast pārējie audzinātāji, kuri neizrāda tik lielu interesi jaunatnes veselīgā attīstībā, kādu no tiem varētu vēlēties. Ja prof. Starcs, un citi ir pret sportu un fizisko attīstību (abas šīs nozares let roku rokā, kādēļ tās šķirot nevaram!) tad tas tikai norāda, cik maz tiem rūp tautas fiziskā attīstība. Ne novērsties no sporta, bet tam pieiegriezties visiem vajadzētu, lai ar saviem piedzīvojumiem sniegtu pālīdzīgu roku jaunatnes veidošanas laukā. Bieži dzirdētie un dažreiz arī nevietā lietotie vārdi: Tikai veselā miesā mājo vesels gars, dibinās uz ļoti dziļas patiesības. Jautājums par fiz. audz. un sportu ir tik skaidrs, ka velti par to lauzt šķēpus. Un valstis, kuras piešķir tām nopietnu vērību ieņem zinātnēs, kultūras un saimnieciskā laukā ļoti ievērojamu vietu tautu starpā, kā, piem., Vācija, Somija, Zviedrija un Japāna. Augstais fiz. audz. un sporta līmenis šajās valstīs ļoti ievērojami ietekmējis arī šo valstu karavīrus.

Ko dod sports? Augošai jaunatnei sports dod visu loceklu un muskuļu pareizu attīstību, un novērš daudzas deformācijas (līkumu muguru, iespīlētus plecus, nepareizu galvas stāvokli, līkas kājas, iekritušas krūtis, smagu gaitu utt.), kas tieši skolas gados jaunatnei ir ļoti svarīgi. Vai tas ir normāli, ka skolā bērnam pie grāmatām nākas pavadīt 26—30 stundas nedēļā, bet fiziskai audzināšanai atvēlēta tikai viena stunda? Maz būs gan tādu vecāku, kas to atradīs par pareizu. Varu ieteikt godātiem profesora kungiem painteresēties, kādu vērību piešķir sportam tādās vecās augstskolās, kā Oksfordas un Kembridžas. Tie atrastu, ka no 25 nodarbības pulciņiem vismaz 15 ir veltīti tieši sportam un tikai 10 — zinātnei. Cik graujošs iespaids ir fiz. audz. ignorēšanai, rāda daudzie gadījumi, kur studentam jāpamet studijas bojātās veselības saglābšanai. No cilvēka var prasīt augstākais 1 gadu pilnīgu nodošanos zinātnei, bet ne no 4 līdz 7 gadiem, tādā gadījumā fiz. audz. un sports ir absolūta nepieciešamība.

Bez tam cilvēks kas nodarbojas ar sportu ir veselīgāks un vingrāks, dzīvē priecīgāks, jautrs, ar veselīgiem dzīves uzskatiem, sabiedrisks, kolleģiāls pret pārējiem sportistiem un citiem pilsoņiem, apzinās vienības, drošsirdības un varonības nozīmi un attīsta sevī skaistuma izjūtu. Vai Berlīnes olimpisko spēļu filmas populāritātes pamatā nebija sportistu brīnišķā tehnika un viņu veikumu skaistums?

Nelaimes gadījumu skaits un bojātas veselības sporta laukā ir tik niecīgs procents, ka to nav vērts tuvāki apskatīt.

Kas attiecas uz rekordiem tad jāsaka, ka tos nesasniedz tie, kam varenāki muskuļi, bet gan tie, kam labāks stils, izkoptākā tehnika un kas šim uzdevumam arī garīgi labāki sagatavoti. Sportists, kas uzstāda rekordus, nebūt nav nomocījies līdz nāvei, jo rekordi nāk tikai pēc intensīviem treniņiem, kad ķermenis sasniedzis savu pilnīgo gatavības stāvokli. Un tikai labi sagatavojies sportists var tikt pielaists svarīgām sacīkstēm (Piem., Somija prasa 3 gadu nopietnu treniņu).

Bērnu vecākiem varam ieteikt nenovērsties no sporta un laut, lai viņu dēls kaut kur „aiz stūra sit bumbu," bet gan dzīvi sekot tā nodarbībām, veicināt vai aizliegt vienu vai otru sporta veidu, iepazīt to vidi, kurā dēls sportu piekopj, līdzīgi, kā tēvs un māte seko un dod savu padomu bērnu domāšanas veicināšanā, un izglītīros un intelliģences attīstībā.

Jautājums par sportu un tā sakaru ar izglītību un intelliģenci ir tik plašs, ka pilnīgi to grūti apskatīt laikraksta ierobežotajās slejās. Nobeigumā varu tikai teikt, ka sportisti un to draugi ir vienota, veselīga, dzīves prieka pilna intelliģentu laužu saime, kas arī lielā vecumā ar lielāko prieku atceras tās skaistās dienas, kad tie savos vaļas brīžos piekopa un atbalstīja sportu!

A. Millers

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Aizvesto pieminas sarīkojumā Ņujorkā runas teikt aicinātas divas personas, kurām ir liela ietekme valdības aprindās: A. Bliss Lēns (Lane) un senators Uiljems Bentons no Konektikutas. A. B. Lēns ir ASV diplomāts un no 1936. — 1937. g. bijis sūtnis Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Pēc Otrā Pasaules kara viņš bija pirmais ASV sūtnis Polijā. Tur viņš dabūja iepazities ar Polijas traģēdiju komūnistu jūgā. Lai viņš varētu pasaulei darīt zināmu komūnistu ričību aiz dzelzs aizkara, viņš izstājās no diplomātiskā dienesta un sarakstīja grāmatu „Es redzēju, kā nodeva Poliju" (I saw Poland betrayed), kurā asi uzstājās pret Jaltas un Potsdamas noligumiem. Senators U. Bentonas ir bijušais ārlietu viceministrs Trūmena valdībā.

No latviešiem runās Dr. V.Māsēns. no lietuviešiem — V. Sidzikauskas un no igauniem — Meijs. Sarīkojumu kuplinās latviešu, igaunu un lietuviešu koris.

Sarīkojums notiks 15. jūnijā, pl. 8 vak. Town Hall'ē, 123 W. 43 St. Zāle var uzņemt 1.600 klausītāju.

Detroitas latviešu katoļu kopa bija rīkojusi pēcpusdienas tēju Internacionālā Institūta telpās, kur pulcējās organizāciju pārstāvji un krietns pulciņš pārējo tautiešu. Sarīkojums bija domāts draudzības stiprināšanai ar citu organizāciju dalībniekiem, un tas noritēja īstā sirsnībā.

Priekšnesumos dziedāja A. Skrūzmane E. Dunājas pavadījumā, bet klavieru solo sniedza E. Lizlovs.

Aktīvo latviešu pulciņš Detroitā nenoskrās pa savām organizācijām, bet draudzīgi sadarbojas, atbalsta un dzīvo līdz pārējo organizāciju labiem pasākumiem. Tāpēc arī, piem. sarīkojumus, vai tos rīkotu Latviešu Apvienība Detroitā, Sv. Pāvila ev.-lut. draudze, Daugavas Vanagu Apvienība vai Latv. Katoļu kopa, redzam gandrīz vienus un tos pašus tautiešus. Šis kodols, apm. 150, savstarpēji draudzīgs un nekādu organizāciju apkarošanas vajadzību neizjūt.

Cerēsim, ka organizāciju apzinīgā vadība šo veselīgo garu pratīs saglabāt arī turpmāk!

Komūnistu apspiesto tautu pārstāvji Detroitā vienojās kopējas organizācijas radīšanai cīņai pret komūnismu un sabiedrības informēšanai par komūnisma briesmām. Dibināšanas sanāksmē latviešus pārstāvēja LAD dzīvtis J. Pelcis, A. Mednis un D. Rudzītis. Organizācijā piedalās 11 tautības. Tuvākā nākotnē paredzēta prezidija vēlēšana, kurā ieies arī latviešu pārstāvis.

*

Aizvesto pieminas dienu svētdien, 15. jūnijā, plkst. 1,30 Internacionālā Institūta telpās šogad rīko kopīgi latvieši, lietuvieši un igauni.

*

Latviešu Apvienības Detroitā vadība stājusies kopīga Līgo vakara noorganizēšanas visiem Detroitas latviešiem sestdien, 21. jūnijā.

Lo.

*

Latviešu Pretestības Kustības Apvienība ir radījusi aprūpes fondu lai atbalstītu slimos un grūtībās nonākušos cīņas biedrus. Fonda līdzekļi komplektējas no ziedojumiem. Palīdzība paredzēta sistēmatiska, bet tās lielums atkarāsies no pārējo LPK dalībnieku atsaucības. Tie, kas paši kādreiz atradušies nāves ēnā, bet šodien ir brīvībā, dzīvi un darbam spējīgi, neaizmirst tos, kam šī augstākā dzīves laime ir laupīta — viņu veselība un spēki ir ziedoti tēvzemei un brīvībai. Kā labākais piemērs ir daži apvienības biedri, kas paši būdami pagājušā kara invalīdi, no kuriem viens zaudējis 100 proc., bet divi 60 proc. darbā spējas, tomēr piedalās aprūpes fondā ar regulāram iemaksām, neskatoties uz to, ka viņi ir arī ģimenes cilvēki.

*

Pianists Hugo Štrauss 7. jūnijā salaulājies ar dziedātāju Mildu Grimmu. Par savu dzīves vietu jaunais pāris izvēlējies Sanfrancisko.

OTAVĀ PLĀNO DIBINĀT NACIONĀLO BIBLIOTĒKU

Valdība izstrādājusi likumprojektu, ko iesniegt parlamentam. Tas paredz Nacionālās bibliotēkas iekārtošanu Otavā. Likumprojekts paredz ne tikai vajadzīgās ēkas sagādi, bet arī līdzekļus pastāvīga darbinieku štata algošanai un grāmatu tekošai pirkšanai.

Valsts darbinieki izteicās, ka paies vēl daži gadi, kamēr varēs sākt bibliotēkas celšanu Otavā. Tomēr paziņojums ar pacilātību apsveikts literātu un zinātnieku aprindās, jo tas rāda, ka svarīgo sagatavošans darbu var jau sākt.

Nacionālās Bibliotēkas iekārtošanu „nekavējoties" starp citu ieteica arī Karaliskā mākslas, literatūras un zinātnes komisija pag. gadā, un par šo soli jau vairākus gadus pirms Mesija komisijas sprieda zināmas aprindas.

Īstenībā diezgan lieli priekšdarbi bibliotēkas iekārtošanai ir jau veikti, 1948. gadā nodibinot bibliografisko centru pie Nacionālā archīva Dr. W. Keja Lemba vadībā. Archīva vadītāju Lembu savā laikā iecēla par Nacionālās Bibliotēžas pirmo vadītāju.

Šo centru varētu uzlūkot par Nacionālās Bibliotēkas pirmsākumu, kas veido grāmatu radītājus. Otavā un citās bibliotēkās, un katru mēnesi publicē ziņojumus par Kanadā izdotām grāmatām, kā arī par grāmatām par Kanadu.

Parlamenta pievienošanās minētajam ierosinājumam nozīmētu, ka varētu sākties desmitiem tūkstošiem grāmatu uzņemšanā katalogos. Grāmatas no Parlamenta Bibliotēkas, kurā ir ap 750.000 sējumu, varētu pārvest uz Nacionālo Bibliotēku.

Parlamenta bibliotēka ar tūkstošiem lieku grāmatu, kas noviotas zem Senāta un Augstākās Tiesas, ar lielu nepacietību gaida dienu, kad tā varēs atjaunot savu īsto lomu — parlamenta apkalpošanu.

Nacionālam bibliotēkaram tagad būs iespējams pirkt grāmatas, kas tikai reti pieejamas. Valsts darbinieki arī domā, ka paziņojums ierosinās personas, kurām īpašumā ir vērtīgu grāmatu krājumi, tās ziedot Nacionālai Bibliotēkai.

Valdības Nacionālās Bibliotēkas padomdošanas komisija nesen ieteica, ka vieta bibliotēkas ēkai būtu jāizraugās cik vien ātri iespējams, dodot, varbūt priekšroku vietai, no kurienes atvērtos skats pāri Otavas upei uz rietumiem no Parlamenta ēkas. Būtu jau jāizraugā arī arhitekts, lai tas uzzīmētu ēkas plānus, un ka celtne būtu jāsāk, „līdz ko to varētu savienot ar Aizsardzības departamenta vajadzībām".

C. S.

TIESĪBNIEKS

LAULĪBU UN ŠĶIRŠANAS LIKUMU KONFLIKTI

Jautājums: Vai pēc Kanadas civillikuma ir pietiekams pamats laulības šķiršanai, ja laulātie nedzīvo kopā jau 8 gadi? Vai Kanadas likumu piemēro arī ārzemniekiem, resp. latviešiem un arī tādiem, kas nupat iebraukuši? Vai kopā nedzīvošanas apstāklis tiesā jāpierāda ar kādas iestādes rakstveida apliecinājumu un kas to varētu izdarīt latviešiem jeb vai pietiktu ar liecinieku un cik? Cik ilgi velkas laulības šķiršanas lieta un cik tas apmēram maksā?

H. Toronto.

Atbilde: Tas apstāklis vien, ka laulātie nedzīvo kopā 8 gadi, nav par pietiekamu pamatu laulības šķiršanai. Parasti šādai ilgstošai atšķirtai dzīvei ir savs dziļāks iemesls, un tas tad bieži ir īstais laulības šķiršanas pamats. Piem., ja atšķirtā dzīve notikusi tāpēc, ka otrs laulātais ir pazudis, var prasīt izsludināt pazudušo par mirušu. Ja vīrs ir atstājis sievu un no viņa rīcības izriet, ka viņam nav nodoma atjaunot laulības kopdzīvi (t.i., ja bez faktiskās kopdzīves ir vēl nodoms pavisam atstāt laulāto), tad sieva jau pēc 2 gadi šādas atšķirtas dzīves var prasīt laulības šķiršanu, ja vismaz 3 gadi pagājuši no laulības noslēgšanas brīža. Bez tam šādā ilgstošā atšķirtā dzīvē bieži vien var atrast īsto laulības šķiršanas pamatu, proti, laulības pārkāpšanu.

Tā kā jautātāja nav aprādījusi atšķirtās dzīves iemeslu, tad arī nevaru tuvāk viņai par to paskaidrot

Laulības šķiršanu izdara provinces augstākā tiesa (Supreme Court). Attiecīgā tiesa skata cauri visas prasības, kas celtas pret tās apgabalā dzīvojošo atbildētāju, neatkarīgi no prasītāja vai atbildētāja pavalstniecības. Ir svarīga tikai dzīves vieta. Ja atbildētāja dzīves vieta nav zināma, lieta piekrīt prasītāja dzīves vietas tiesai. Piem., ja partneri (arī latvieši) dzīvo Toronto vai Ontario provincē, tad laulības šķiršanas prasība jāiesniedz Supreme Court of Ontario, kuras pastāvīgais sēdeklis atrodas Toronto. Prasības pamats (šinī gadījumā kopā nedzīvošana ar tās pavadošiem iemesliem), prasītājam ir jāpierāda. Par pierādījumu der katrs tiesas pierādījuma veids: gan iestāžu izdoti raksti, gan arī pretējās puses vēstules un paskaidrojumi u. t. t. Visi rakstveida pierādījumi, ja tie nav angļu valodā, jātulko angļu valodā. Tāpat par pierādījuma līdzekli der liecinieku mutvārdu izteicieni tiesā. Liecinieku skaits nav noteiks, bet vecs romiešu tiesību princips, ko atzīst arī Kanadas tiesas, 3 liecinieku uzskata par pilnīgi pietiekamiem, ja tie apliecina vienu un to pašu faktu. Pietiek arī ar 2 un visslikākā gadījumā arī ar 1. Saprotams, ja liecinieku liecības nesaskanēs, būs pretrunīgas vai neticamas, tad tiesa var pieprasīt vairāk ticamu pierādījumu. Iestāde varēs jums izdot rakstveida apliecinājumu tikai par tiem faktiem, ko viņa pati zinās, un es šaubos, vai Kanadā būs kāda iestāde, kas zinās jūsu 8 gadi nepārtraukti atšķirto dzīvi un jūsu ģimenes nesaskaņas.

Ir grūti pateikt, cik ilgi vilksies laulības šķiršanas prāva. Te ir ļoti daudz dažādu blakus apstākļu, kas ietekmē tiesas gaitu, piem., vieta; ja lietu iztiesā tiesa savā pastāvīgā mītnē, tā būs ātrāka nekā sesijā. Gada laiks: ziemā lietas iztiesā ātrāk nekā vasarā, jo tad tiesai ir atvaļinājumu periodi, kas palēnina lietas gaitu. Lietu daudzums tiesas iecirknī. Atbildētāja dzīves vieta, ja atb. ir ārzemēs, tad viņam dod 8 ned. laiku pirmās atbildes iesniegšanai, No sarežģījuma procesā, atbildētājs var prasību neatzīt un nākt ar pretpierādījumiem un pretprasībām, tas viss paildzinās un sarežģīs lietu. Vislabākā gadījumā var rēķināties ar 2 līdz 3 mēnešiem, bet tā var arī ieilgt gadiem.

Bez tam jāievēro, ka pēc lietas izklaušināšanas un pagaidu lēmuma taisīšanas par laulības šķiršanu, vēl ir jānogaida 6 mēneši, pēc kuru notecēšanas tiesa taisa galīgo spriedumu par laulības šķiršanu. Šo nogaidīšanas termiņu tiesa atsevišķos gadījumos var saīsināt. Tas pats jāsaka arī par tiesāšanas izdevumiem. Viss atkarājas no procesa, par cik tas ir sarežģīts vai vienkāršs. Visvienkāršākā gadījumā var rēķināties ar pāris simts dolariem, tomēr procesa sarežģījuma gadījumos summa var sniegties tūkstošos.

J. Jakāns.

Jānis Veselis

IEKOPTAIS LAUKS

Tur palika mūsu iekoptais lauks,
Tur palika līgsmība, dainas.
Nakts pāri mums veļas, un zibšņi sauks,
Būs jāceļas cīņā bez vainas.

SKAN

Skan mūzika no gaisa telpas,
Tik skumji mierīga tā plūst.
Sirds sažņaudzas, kā trūktu elpas,
Šķiet, gaiša cerība tur lūst.

APKĀRT ZEMES LODEI

Kāds Austrumvācijas policijas bij. darbinieks, kas pārbēdzis uz Rietumiem, atsāstījis žurnālistiem personisku pieredzējumu, kas liecina, cik plaši vāciešiem uzspiež Stalina kultu. Kādam Leipcigas strādniekam iecerēto aizvilinājis viņa darba biedrs. Dusmās līgavas zaudētājs satvēris āmuru un sviedis to satvam sāncensim. Nelaimīgi vai laimīgi āmurs nav trāpījis mērķi, bet atsities pret Stalina ģimetni, kas bijusi pakārta pie fabrikas sienas. Bildē radies paprāvs caurums. Par šādu „pretvalstisku" rīcību Leipcigas strādnieks sodīts ar 8 gadiem cietumā.

*

Anglietes, kas kalpo Lielbritanijas gaisa spēkos vai armijas sieviešu korpusos, turpāk valkās neilona zeķes, kā to nosaka aizsardzības ministrijas rīkojums. Līdz šim angļu karotājas valkāja kokvilnas zeķes.

*

Romietei Frančeskai Minakščito, kā to zino oficiālā Italijas zinu aģentūra, maija pēdējās dienās piedzimis 27. bērns, šoreiz dēls. 27 bērni esot Itālijšu rekords, kam neesot ne tuva līdzinieka.

*

Vindzoras hercogs, agrākais Velsas princis un karalis Eduards VIII, kas mīlotās sievietes dēļ atteicās no Lielbritanijas troņa, ieradies Anglijā, lai apciemotu savu 85 gadus veco māti. Jūras ceļā no Nujorkas uz Lielbritaniju hercogu pavadīja viņa laulātā draudzene. Viņa no kuģa nokāpa Šerburgas ostā Francijā.

*

Pēdsaulslavenais britu filosofs un Nobela prēmijas laureāts literatūrā Bertrands Rassels, kas 18. maijā sasniedza 80. gadu, šķirās no savas trešās sievas. Viņš šķiries arī no abām pirmajām sievām.

*

Jemenas karalvalsts galma trubadūrs El Khadi El Hahdrani par visu augstāk stāda sieviešu skaistumu. To pierāda viņa daudzo sievu skaits, kas palaik sasniedzis 162. Starp viņa harēma rozēm atrodamas ne tik vien Arabijas tuksneša karstasinīgās meitas, bet arī Indijas, Somali zemes, Etiopijas u. t. t. skaistules. Trubadūram ir ļoti skaista balss, un karalis labprāt klausās viņa dramatiskajos priekšnesumos un tos attiecīgi arī atalgo. Saņemto naudu dzejnieks un dziedātājs tomēr ilgi savā burnusā neglabā, bet drīz to izdod par brīnum skaistām sievietēm. Pēdējās 62 gadus vecajam spraigajam tuksneša dēlam palīdz iegūt ne tikai dzejas un skaņu māku, bet arī slava un kareivisks stājs, jo viņš ir viens no zemes labākiem šāvējiem.

Lielāko daļu no savas dzīves mūsu varonis pavadījis, ceļodams un arī svešajās zemēs bieži vien nespējis turēties pretī skaistā dzimuma valdzinājumiem. No daudzajām sievām viņš ar vislielāko mīlestību piemin piecdesmit pirmo, kura to savaldzinājusi Japānā. Skaistā geiša gandrīz pieunājusi viņu palikt Japānā, bet ilgas pēc dzimtenes viņu tomēr pieveikušas, un viņš devies mājup ar skumjām pēc maigās japānietes, kura nevarējusi šķirties no saules dēlu zemes. Lielajam sieviešu cienītājam ir 11 bērnu.

*

Rietumvācijā policija atklājusi kādu bandu, kas nodarbojusies ar pasu viltošanu. Viltotas vismaz 100 pases. Starp apcietinātiem atrodas 4 policisti un kāds Frankfurtes advokāts.

Pases visvairāk izsniegtas sodītiem ārzemniekiem vai bezpavalstniekiem. Policijas meklēti krāpnieki varējuši iegādāties jaunas pases par 100 līdz 1.500 marku lielu atlīdzību.

Banda izgatavojusi arī vīzas uz Paragvaju, kuras varējis katrs iegūt, sākot no $400.—. Par bandas vadoni min Minchenē dzīvojošo bezpavalstnieku Pabolu Fiolku.

*

Savā kāzu celojumā pa Italiju pavisam miklainos apstākļos nozudusi holandiete Eve van Stephen. Jaunā pāra auto apstājies kādas motora vainas dēļ pie templa drupām Paestunas tuvumā. Kamēr jaunais vīrs gājis meklēt mēchaniķi, auto kopā ar jauno sievu miklaini pazudūši. Ceļā jaunais pāris bija ievērojis kādu auto, kurā sēdējuši 3 lietus mētelos tērpti virieši un kas braukuši aiz viņiem jau no Salerno pilsētas. Policija meklē holandieti, auto un mīklainos sekotājus.

*

Jegendorfā, 25 km no Ķiles, bijušas novietotas 50 tonnas vācu munīcijas, kas kādreiz izcelta no Baltijas jūras. Visa šī noliktava uzsprāgusi gaisā, un 8 km radiusā bijuši jūtami eksplozijas gaisa satricinājumi.

Kas izsaucis munīcijas eksploziju, nav noskaidrots.

*

„Siseņi un tumšais gaiss, visupēc tas mocītājs", — atkal par jaunu uzmācies Persijai. Pret siseņu briesmām cīnās ne tik vien Persijas valdība ar visiem iespējamiem līdzekļiem, bet arī ASV un Padomju Savienība sniedz lielu palīdzību. No Krievijas izsūtītas 10 lidmašīnas ar 32 tehnikiem un vairāk tonnu siseņu indi. Amerikāņi nosūtījuši 8 lidmašīnas.

*

Zviedrijā noticis ļoti traģisks gadījums, kas prasījis 4 strādnieku dzīvības. Tie bijuši nodarbināti pie 8 metrus dziļas akas rakšanas. Kad bijis atlicis vairs tikai 20 cm līdz paredzētam dziļumam, viens no strādniekiem devies pa kāpnēm laukā no akas. Tieši šai brīdī mālainā zeme sākusi lauzt nostiprinājumu un ieplūst akā. To pamanīja akā ieslēgtie strādnieki, un 15 gadīgais zēns Kurts Bjernsons vēl mēģināja pa kāpnēm steigties uz augšu. Viņš paguva tikai izmisīgi iesaukties „papa, papa", kad plūstošais māls nežēlīgi pārplūdināja tā ķermeni. Zēna tēvs, kas turpat strādājis pie celtņa, bijis pilnīgi bezspēcīgs pret plūstošo māla masu, kas vina acu priekšā aprija tā mīluli. Bet viņam nebijis pat laika galvu nokārt, jo biijs jāpalīdz uz kāpnēm stāvošam Gabrilsonam, kura kājas bija aizķērušās aiz dēliem, un plūstošā māla masa to vilka sev līdz uz leju. Piesteigušies palīgspēki pūlējās 2 stundas, līdz pēdīgi izdevās nostiprināt izglābt. Bet pārējie 3 strādnieki kopā ar jaunekli vairs nebija glābjami.

Launais gars Toronto latviešu mākslas dzīvē

TRĪS TEĀTRI, TRĪS IZRĀDES VIENĀ NEDĒĻĀ

INDRĀNI

Piektdien, 30. maijā Toronto latviešiem bija izdevība noskatīties vienu no Rūdolfa Blaumaņa nopietnajām lugām, 5 cēlienu drāmu Indrāni.

Jau diezgan tālu pagātnē aizgājis laiks, kad dzīvoja Blaumanis (1863.-1908.) un rakstīja savus lugas, tomēr tās ir tuvas ar saviem tēliem un problēmām arī bēglu latvietim, jo no novecošanās tās pasargā dzīvais cilvēks, kas tajās parādīts.

Paldies tiem, kas izmantojuši Blaumaņu darbu latvisko koloritu par tiltu, kas savieno mūsu pagātni ar tagadni un, vai nu asarās vai smiekļos, vai drūmu ošu šalkšanā klausoties, šīs tilts mūs pašus palīdz ievirzīt latviskā nākotnē. Amatieru trupai ir grūts uzdevums 5 cēlienu drāma. Indrānos viss smagums gulstās uz četru galveno lomu tēlotājiem. Indrānu tēvu tēloja V. Brastiņš. Viņa zaloksnīgam stāvam un balsij dažkārt pietrūka Indrāna tēva gadu un darba nastu atstātās pēdas. Dusmās un nevarības brīžos muskuļu nebrīvība radīja lieku uzspīlētu nervozitāti, un līdz ar to pagrūtāk nācās kontrolēt balss tembru un plūdumu. Brastiņam būtu ieteicams tēlot pagaidām gados jaunākos, kamēr viņš pilnīgi nepārvalda aktiera izteiksmes līdzekļus.

Indrānu māte — M. Bērziņa, ar profesionālas aktrises prasmi un talantu labi parādīja šo latviešu māmuļu. Viņas dikcija un tēlojums attaisno trupas nosaukumu, un kad arī jaunie to būs piesavinājušies, tad tas labi piederēsies visam ansamblim.

Edvārda lomu A. Dzegūze, kas bija viņam reti pa kaulam, nospēlēja labi, vietām pat teicami.

Ievu tēloja B. Tīruma. Tēlotājai drusku vairāk būtu derējusi krāsainības balsī, tas būtu palīdzējis novērst vienu otru vienmuļību un atkārtošanos tēlojumā. Pārējās lomas tēloja E. Zvaigznīte, D. Puriņa, E. Sedlina, H. Puķītis, J. Ķeniņš, H. Pētersone un E. Krauķiņš. Lomu sadalījums labs, katram pa spēkam. Dekorācijas — J. Sukura, agaismojums D. Ūdrovska. Drošī vien trupas saimniecība un tehniskais iekārtojums daudz galvas sāpināja abiem pieminētājiem un skatuves meistaram J. Stabiņam. Programmā sufliera jeb čukstiņa vārds nav minēts, bet skatītāji netic, ka tāds nav darbojies. Režisore: M. Bērziņa. Skatītāji: 50 latvieši. Paldies darba darītājiem par pūlēm.

L. T.

LAUNAIS GARS

DV teātris Kanadā piektdien, rādīja Toronto publikai Blaumaņa tautas lugu Launais gars. Noskatoties izrādi, pirmām kārtām jākonstatē, ka šis pēdējais iestudējums iezīmē trupas darbā zināmu pagriezienu — krietnu kāpienu uz augšu, pierādot, ka pārvarētas pirmās sākuma grūtības, un no nevarīga amatieru bariņa izveidojies it veiksmīgs ansamblis, kas zina, ko grib panākt, un kas māk arī strādāt. Tieši nesavtīgais darba prieks, rūpība un pūles, sagatavojot pēdējo izrādi, panākušas to, ka skatītāji varēja priecāties par spraigu uzvedumu, iegūstot pārliecību, ka DV ansamblis ir uz pareizā un droša cela.

Pieskaroties atsevišķiem tēlotājiem, vispirms jāatzīmē Mantrausis — V. Vilkacis, kas savu patieso talantu ir jau pierādījis daudzās iepriekšējās izrādēs. Arī šoreiz viņš bija krietnu galvas tiesu pārāks par pārējiem tēlotājiem, tomēr mazliet klusinātāks lomas tulkojums, lielāka mēra sajūta, nebūtu nākusi par launu, kas novērstu „izlekšanu" no ansambļa. Traucēja arī teksta jaukšana, šur tur darot pāri Blaumanim, bet citādi V. Vilkacis Mantrauša tēlu var pieskaitīt savu labāko lomu klāstam. Abus „pirmos mīlētājus" — Andrieva un Ievu, sirsnīgi un iznesīgi nospēlēja R. Purvs un Inta Purva—Zālīte. Abiem jūtāma īsta skatuves dzirksts, kur arī piemērotās lomas pielāva izspēlēties ar pilnu krūti. Mazāk pārliecināja traģiskākās vietās, kas prasa lielāku rutīnu un zināmu tehnisku gatavību, bet ar nopietnu darbu šie trūkumi nākotnē būs pārvarāmi. Pabālo Cīrulu saimnieka lomu Roberts Miglāns veica skaidrās, pārdomātās līnijās, bet viņa sievu, ar mantkārību sasirgušo saimnieci Annu, droši un izturēti tēloja Dzidra Līcis. Būtu gan gribējies skaidrāk saskatīt lūzuma momentu viņas raksturā — pirms un pēc „launā gara" uzmākšanās — tāpat turpmāk būtu jāuzmanās, lai balss pacelšana nepārietu kliegšanā. Nepateicīgo Jāņa mātes lomu bija uzņēmusies Ērika Caune. Cīnīdamās ar tām pašām grūtībām, kādas nākas pārvarēt gados jaunākām tēlotājām, rādot vecu sievu, turējās godam. Grims, valodas gausināšana un ķermeņa spēle ir parastie līdzekļi, ar kādiem panāk vēlamo illūziju, kas ir diezgan ciets rieksts amatieriem. Mirdza Rožkalna nelielajā Līzes lomā, tāpat Edgars Vilks — Pēteris bija rūpīgi un patiesi teicami izveidojuši savas raksturlomas, kā grimā, tā tēlojumā izvirzīdamies ansambļa dalībnieku pirmajās rindās. Būtu loti interesanti vērot šos abus aktierus lielākās lomās. Žīdu Ābramu Kārlis Taure rādīja diezgan atturīgās kontūrās — mazliet vairāk krāsas tēlojumā nebūtu nācis par launu, citādi tēls bija pabāls. Abus saimniekus, Vilku un Lapsu, īpaši kopspēlē ar Ābramu, temperamentīgi nospēlēja J. Maliņš un V. Zviedrs. Nepateicīgo Jura lomu bija uzņēmies A. Memmenis, rāmo un godīgo puisi tādu arī parādīdams. Dūšīgi turējās Janka J. Līcis. Raiti ritēja jauniešu dejas un dziesmas. Ne mazuma bija pūlējies dekorātors, radīdams jauku lauku sētas illūziju, tāpat paldies par pūlēm visiem pārējiem tehniskiem darbiniekiem. Kaut ar nožēlu jākonstatē, ka iekšēju apstāķļu dēļ luga šoreiz izgāja tautā bez režisora vārda seguma, tā tomēr noritēja samērā gludi, par ko jāpateicas visa ansambļa dalībnieku darbam. Un pašās beigās maza piezīme — vai mūsu lauku sētā saimnieki, tāpat kā žīdi, sēdēja istabā pie galda cepurēs? Liksim to šoreiz uz neesošā režisora konta.

I. V.

SLINKĀ SIEVA

Trešo izrādi, ko šais teātra drudža nedēļās varēja noraudzīties torontieši, bija sagatavojis Toronto Latviešu B-bas ansamblis, rādīdams Konstances Miķelsones Slinko sievu. Ir jau tiesa — mums nav pašreiz trimdā nekādas lielās iespējas lugu izvēlē — jāiztiek gandrīz vai vienīgi ar to pašu veco Blaumani un Mārtiņu Zīvertu, kurš vienīgais nāk ik gadus klajā ar pāris trimdas apstākļiem piemērotām lugām, bet citādi, atskaitot dažus izņēmumus, stāvam šai ziņā gandrīz pilnīgi uz vietas. Tādēļ arī saprotamas grūtības mūsu kupli sazēlušajai teātru saimei rada repertuāra izvēle. Tā arī, kamēr ansambli nav vēl kērušies pie tulkojumiem, visvairāk esam skatījušies Blaumani, kas latvieša acij un sirdij ir un paliks mūžam jauns. Jo tie cilvēki un tā vide, kur mūs pārcēļ Blaumanis, kaut arī zaudējuši savu aktuālitāti, mums ir tuvi ar savu dziļo latviskumu un cilvēcību, kas noārda visas laika robežas. Otrkārt — pieskaroties Mārtiņa Zīverta pēdējo gadu sniegumiem, kā aktieri, tā skatītāji ieklūst gluži laikmetīgā vidē, kas intrigē pirmām kārtām jau ar vietas, laika un problēmas nostatījumu. Mākslinieciskā kvalitāte bieži tiek nobīdīta otrā plāksnē, jo autors, sacerēdams lugu, spiests pievērsties arī tīri tehniskām problēmām, kā ekonomijai dekorāciju un personāža izkārtojumam u. t. t., lai uzvedums būtu pa spēkam katram trimdas ansamblim. Daudz neizdevīgākā situācijā šai ziņā ir Konstances Meķelsones luga Slinkā sieva, kas īsti neatbilst mūsdienu vajadzībām un prasībām.

Šais apstākļos loti grūto uzdevumu, parādīt Anitas dvēseles cīņas un pārtapšanu, bija uzņēmusies E. Znotiņa—Kalniņa, kas ar savu talantu un skatuvisko rutīnu uz saviem pleciem iznesa arī visu lugu. Znotiņa pārliecināja ar savu klusināto pārdzīvojumu, kas bija vairāki uz iesku vērsts, nebalstoties uz ārējiem efektiem, un ja arī brīžiem griebējās redzēt plašāku pārdzīvojumu skālu, asākus lūzumus, tad par attaisnojumu jāmin psiholoģiskās nekonzekvences lugas uzbūvē, kas liedza Znotiņai Anitas raksturu parādīt asākās kontūrās. Anitas vīru, saimnieku Indriķi labi pārdomātā tēlojumā rādīja O. Indzers. Gārši māti tēloja M. Plostniece—Baumane, raksturojot stingrās un cietās saimnieces nostāju pietiekami pārliecinoši. V. Brastiņš prof. Veldes lomā bija cēls un iznesīgs, taču lomas iekšējā kontūrējumā būtu gribējies redzēt dziļāku dzīves gudrības izpausmi. No visiem lugas varoņiem skatītājiem vistuvāk piekļuva abi komiski iekrāsoti varoņi — kalpone Alvīne un iebūvietis Miķelis, kas ar savu „mīlas stāstu" un beigās laimīgo „dabūšanos" krietni izsmīdināja skatītājus. Visa atzināšanas E. Krēmanei par lielisko Alvīnes tēlu, kas var cienīgi stāties blakus kādreiz uz Rīgas teātru skatuvēm tik slaveno „vecenu" serijai. Alvīnei labs pretspēlētājs bija arī St. Butkēvics — Miķelis, parādīdams jo atzistamu rutīnu. Nelielajā Marijas lomā Dz. Indzere radīja spirgtu un patīkamu lauku jaunavas tēlu, tāpat savu uzdevumu godam veica I. Rozīte — Anitas māte.

Režisors A. Vilkancis jauno ansamblis bija pratis apvienot pietiekami noskaņotā kopspēlē, kaut gan visai izrādei daudz par labu būtu nācis raitāks temps, ģimenes scēnās abu laulāto starpā, kas brīžiem draudēja pāriet žēlabainā melodrāmā, tādēļ arī būtu bijuši vēlami stingrāki iešnājumi tekstā.

I. V.

Rakstu par latviešu teātri Toronto un tā nākotnes izredzēm lasiet mūsu laikraksta nākošā numurā. Red.

ROMĀNS

37. turpinājums

Uz krēsla, jērādas cepurē bija skatāmas vistu olas. Putnu mamma kļuva nemierīga — kas tā par uzgaidīšanu? Viņa taču neatbrauca skaitīt olas, priecāties par āboliem! Savādi, ļoti savādi — kāpēc viņu neved pie dēla Kristapa?

„Iešu pati," viņa nolēma.

„Uzgaidiet," viņa vēl piebilda un novilka kažoku. Kadiķim aizrāvās elpa, un labi, ka viņš sēdēja.

Kaut gan šeit viss bija pārvērties līdz nepazīšanai, Putnu mamma zināja katru kaktu un drīzi nokļuva pie dēla istabas durvīm. Bernībā šeit gulēja Juris ar Kristapu. Viņa pavēra šauru spraugu, ielūkojās telpā un apjuka. Negribējās ticēt — divvietīgā gultā, gandrīz kā toreiz, mīņājās mazs, nosmulējies bērns, bet otrs, sprīdi gaŗāks, turpat uz grīdas rotaļājās ar zābaku pāri.

Putnu mamma aizcirta durvis — nekā saprast, viņa neziņā pagrozījās. „Savādi..."

Stāvēdama klusā un tukšā istabā, kur cita nekā nebija kā tikai sols, un pret sienu atslieta maizes abra, viņa izdzirda aiz sienas, tieši sev aiz muguras, apraustus čukstus. Jā, un smilkstus, satrauktu skraidīšanu. It kā kaut ko slēptu, žņaugtu sunī. Kas nu tā par lietu? Putnu mamma labprāt paietu garām šai sienai un durvīm, it kā tādu nemaz nebūtu, jo tur vēl aizvien balo viņas posta dzīves pirmie laulības gadi. Nelaikā Lielā Putna guļamistaba. Putnu mamma noskurinājās, bet aizdomīga, pilna netīksmes, pavēra durvis.

Vai tad... Nē, ko viņa tur saskatīja! Putnu mamma atgrūda cepuri tālu pakausī, sagrīļojās.

„Blēžu banda!" — Viņa iebrēcās, strauji padodamās uz priekšu, zīda lakata bārkstis sapinās un ieķērās durvju kloķī.

„Kristap — pagaidi —," lakatam snirkstot, viņa skrēja pāri istabai.

Skopais Putns gulēja gultā, vaskaino seju izslējis pret griestiem. Uz viņa krūtīm krustojās slaidie roku pirksti. Putnu mammas acis, kas cita negribēja redzēt kā savu Kristapu, tomēr pamanīja viņa galvgalī uz krēsla tikko aizdegtu, vēl nedroši drebelīgu sveces liesmu. Kāda vecene steigā kārtoja segu.

„Kristapeli, nejoko tik negantus jokus!" Putnu mamma nogrūda sveci, pati apsēzdamās tās vietā.

„Kristapeli."

„Viņš nomira rīta agrumā," mierināja kāda balss.

„Nomira, un jūs — pāredušās suņu desas, vilku bars, vai nezinājāt ceļu uz Zābām, nezinājāt?"

„Ko tur varēja saprast, brīžam kā dzīvotājs, brīžam kā mirējs."

„Nerbās pametuši, pārklājuši skraidām — kā ubagu! Nupat tik aizdeguši sveci, labi ka es..., kādēļ neziņojāt?"

„Negribēja..."

Cepure ar košajām puķēm noripoja uz gridas, un Putnu mammas mati kā pārziedējušas pienenes pūkas slējās un vējojās gaisā. Skaudrās zaudējuma sāpes viņu pašūpoja uz priekšu un atpakaļ — tikai brīdi. Tad viņa saņēmās, ievilka sirdī bēdu kamolu un ļauni pablenza apkārt stāvētājos.

„Vācieties prom!" viņa piesita kāju.

Gar acīm aizsirdzēja svešo sievu brunči. Vaguļa zābaki. Tā, nu viņi vieni.

Iekritušiem ruģāju vaigiem, dīvaini garu un smailu degunu Kristaps it kā šķieba galvu uz sienas pusi. Auss, liela, apaļa un kā ausīdamās izslējusies, vērsās tieši pret Putnu mammu, bet kad skatījās sejā, šķita — Kristaps grib ar smakri badīt griestus. Gaŗa, šaura, dzeltena seja, sveši vaibsti, plakstu pārsegtas acis — divas olas. Apkārt acu olām dziļi ēnu grāvji.

„Esi gan pārvēties, ne pazīt," Putnu mamma piesēda tuvāki uz gultas malas, lai aiz durvīm nenoklausītos. „Tādēļ tāds esi — nebija mātes. Bet nu mēs varēsim parunāties. Jā — dzīve mani svaidīja, mānīja, pati sev apkārt vien esmu staigājusi, pati sevi knaibījusi un staipījusi. Bet, dzirdi, šodien esmu atkal pie tevis. Kaut par vēlu — taču pie tevis. Pacel vienu acu plakstu — tie ir plāni, viegli celsies. Paskaties — redzi — es spīdu. Spīdu kā sudraba kaŗote. Kā sudrabkaļa Spīgaļa kaŗote. Tikai tavu acu priekam, ne citu — spīdu." Viņa nedroši pielika roku Kristapa krūšu sirds vietai.

„Tā ir auksta, spoža, bet tavām acīm laba gaisma. Vai tu dzirdi, ko es stāstu? Varbūt gribi naudu, visu manu naudu? Pilnas kabatas man sudraba latu. Dzirdi? Skanēdami sitas viens pret otru — ņem, še! Kāpēc tev neietrūcas roka, kāpēc nevelc pirkstus kāsī — grāb naudu. Grāb! Turies pie dzīves! Reiz es tev viņu iedevu, es tev došu arī otru reizi — labāku. Tur zemē viss melns, tur nevienam nevajag naudas. Tev pašam arī vairs nevajadzēs. Bet šinī saulē, zemes garožas virspusē vajag, un kā vajag!"

Kristaps gulēja kā gulējis, mazliet pavērtu muti — it kā elpotu — bet viņš neelpoja.

Vai nesamirkšķinājās plaksti? Tērpa spožums met virsū saltu gaismu, tieši uz skropstām. Putnu mamma pieliecās tuvāk. Nē, klusums. Dziļš nāves klusums. Aizmidzis.

„Es tev pādziedāšu kaut ko, klausies, Kristapeli. Noiet saule vakarā, koku galus zeltīdama, liepai uzliek zelta kroni, ozolam sudrabotu — ozolam sudrabotu... Dzirdi, Kristap, kad es biju maza meitene un ganīju govis, tad es tinu dziesmu uz dziesmas. Pilna galva bija sudraba dziesmām. Bet nu... kā apsūbējušas — nedziedas. Zeķiene dziedāja Ģedarta sievas bērniem par dzelteniem kumeļiem — vienam bijuši zelta segli un sudraba pakavi, dimanta naglas. Tanī dienā es tevi arī iedomāju. Viss, kas spīd, man atgādina tevi."

Kā nogurusi viņa brīdi pievēra acis.

„Bet ko mēs darīsim ar Putniem? Kam tos novēlēsim? Būtu tu iedomājis man atstāt dēla dēlu. Tam es ierīkotu Putnos spožu zemes dzīvi."

Uu Putnu mamma puščukstus izsūdzēja visas savas ikdieņas rūpes, strīdus, pastāstīja par Kadiķiem, gari un plaši izrunājās par rentes lietām, parādīja cepuri, paceldama un uzlikdama galvā — „Maksāja desmit latu, dārga cepure." Un viņa stāstīja par Gedarta sievu, viņas bērniem. Īpaši Mariju, kas nupat glābusi viņas mantu un zārkā bēgusi pāsaulē, nebīdamās ne briesmu, ne nāves. Un pieminēja arī Gustes raibās dienas." Zini, Guste ir laba sieva, viņa tevis dēļ ir bidrinājusi asaras, bet man nav asaru. Baznīcas tornī man izkrita tikai viena asara — Jurim. Bet tev man nav."

Putnu mamma aplūkoja dēla kroplās kājas — „Vajadzēja braukt uz Ķemerēm," pielika tām pirkstu galus un piecēlās. Viņas seja bija sakritusies, acis, negribēdamas asaru, tukši iegrimušas pieres dobumos. Nu, lai citi lielās bēdas iztecina asarās, Līzbete sevi izraud vārdu plūdos.

Putnu mamma laikam būtu vēl ilgi tā runājusi par šo un to un visu, ja nebūtu pamanījusi kaktā pie skapja sakustamies skrandu kaudzi. Viņa savilka pieri: „Ko tu te, Kurlā Žene!"

„E-e," ieraudzījusi, ka pamanīta, Žene aizsedza seju un iekaucās. Pile aiz piles lēca no viņas vaigiem un zuda lupatās, visa viņas muguŗa raustījās, tik daudz vēl bija asaru, kas gribēja tikt laukā.

„Un tu viņu esot mīlējusi, Kristap — tu? Arī mīlēji? Neatbild. Abi jūs mēmi. Uz visiem laikiem mēmi. Kāpēc tu, Žene, nenomiri viņa vietā? Nevienam neesi vajadzīga, pat mātes tev nav, un neviena gredzena pirkstā. Še — ņem šo pašu. To es vedu Kristapam Putnam, tavam saimniekam. Un ej — nerādies man acīs."

Viņa piegāja skapim, atslēdza un pārmeklēja, vai tur neslēpjas Kristapa goda drēbes.

Tagad, pilnīgi droša, viņa norāva gultas skrandas un pārklāja dēla augumam pašaustu segeni. „Kā tu varēji aizmirst, ka esi bagāto Putnu māju saimnieks. Es visu mūžu par to vien domāju," viņa apbrīnodama ielūkojās dēla sejā.

(Turpinājums sekos).

J. GREEN

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

Mortgages Arranged

933 Bloor St. W. Toronto

PIEDĀVĀ JUMS

visplāšākā izvēlē nekustamus īpašumus Toronto un tuvākā apkārtnē, bet vislielākā izvēlē pilsētas rietumu daļā, kur jau vairāk kā 50 latviešiem ir savi īpašumi.

IEMAKSAS SĀKOT JAU AR $1.500

Pašreizējie speciālpiedāvājumi ar ZEMĀM iemaksām:

8 ISTABU kieģeļu māja ar 2 virtuvēm Lisgara ielā, tūlītēja ievākšanās. Laba īres māja. CENA $11.000

5 ISTABU māja Dupont Dovercourt rajonā, labā stāvoklī. CENA $5.500

6 ISTABU māja Lansdowne rajonā, garāža ar atsev. iebraucamo ceļu. Ievākšanās 30 dienu laikā. CENA $8.500.

6 ISTABU māja Manning un College rajonā. CENA $9.000 un daudz citu uz izdevīgiem noteikumiem iegūstamu māju

PĀRSTĀVIS

Alfreds Meijers

tel. darbā LA 5804 un LA 4817, mājā MU 3031

VALKOTS PALIEK PASAULES ČEMPIONS

Filadelfijā 5. jūnijā pasaules smagā svara boksa čempions amer. nēģeris Džo Valkots sekmīgi aizstāvēja savu ilgi kāroto un pirms 11 mēn. iegūto titulu, 15 gājienu cīņā ar nelielu punktu starpību pieveicot bij. čempionu 30 g. v. amer. nēģeri Ezardu Čarlu.

No 21.600 skatītājiem un daudziem miljoniem vērotāju pie televīzijas aparātiem lielākā daļa simpatizēja 42 g. vecajam (pēc dokumentiem 38 g.) 6 bērnu tēvam Džo Valkotam, kas savas karjēras beigu cēlienā — pag. gada jūlijā, pieveicot to pašu pretinieku ar k. o. kļuva pasaules čempions, kādam godam Valkots ļoti tuvu bija ticis jau vairākas reizes iepriekš. Liekas, Valkotam simpatizēja arī tiesneši, sevišķi ringa tiesnesis, ar kura darbību nebija apmierināts Čarla menedžers un daudzi citi speciālisti, jo ringa tiesnesis neesot protestējis par Valkota pārāk zemiem sitieniem.

Diezgan vienmuļajās un lēnās cīņas 1. gājienā labāks bija izaicinātājs Čarlis, tad no 2.-7. gājienam dominēja Valkots, sekoja vairāki gājieni labvēlīgi Čarlim, kamēr pēdējā gājienā atkal savu pārākumu rādīja vīrs, kas ringā jau bijis vairāk par 22 g. — Valkots ar šo gājienu izšķīra sev uzvaru, pasargājot smagā svara likumību: neviens bij. čempions nav atguvis titulu, to nespēja pat Džo Luiss.

Valkots, kas ir ļoti labsirdīgs un dievbijīgs cilvēks, lūdzis Dievu pirms cīņas un sacensības laikā — viņš panācis to, ko vēlējies — izturēt 15 gājienus un uzvarēt pēc punktiem.

Tā jau bija ceturtā reize, kad par pasaules čempiona godu cīnījās abi minētie bokseri. Divas reizes uzvarēja Čarlis, divas pēdējās Valkots. Līdzsvars starp viņiem, līdzsvars nēģeru kvartālos. No sacensības brutto ienākuma $210.000 plus 175.000 par televīziju kā Valkots, tā Čarlis saņēma 30 proc.

Cik priecīgs ir Valkots, tik lepns viņa menedžers, kas jau ievadījis sarunas par nākošām cīņām. Par drošāko pretinieku min amer. italieti 26 g. v. Marciano, kas Luisa boksa karjēru izbeidza uz visiem laikiem un kas no 40 cīņām nav zaudējis nevienu, güstot 37 k. o. uzvaras.

Septembra mēn. Valkots dosies pasaules turnejā.

VILKUS ŠĶIR NO AVĪM

Helsinku olimpisko spēļu organizācijas komitejai, sakarā ar krievu u. c. komūnistisko zemju piedalīšanos, radusies jauna un ļoti svarīga problēma — kā olimpisko sacensību laikā rietumu un austrumu sportistus pasargāt no politiskām kildām un cīņām.

Lai saglabātu mieru vismaz no sacensībām brīvajā laikā, sāk mi sportistus no krievu satelītu valstīm novietos atsevišķās dzīvojamās telpās, kamēr krievi spēka vīri būs noškirti no abiem — no rietumu un satelītu valstu sportistiem. Tāds „labvēlīgs" atrisinājums rasts vīriešu sportistiem, bet sievietēm, neskatoties uz politisko stāju, vajadzēs dzīvot vienkopus — Otaniemi olimpiskā ciematā.

Mazajai Somijai, kam ir liels un sarkans kaimiņš, iābūt ļoti uzmanīgai, lai gan patiesā olimpiskā gara somiem būtu paticis salikt kopā kā rietumu, tā austrumu sportistus, tādēļ, tikko krievi pieteica līdzdalību, somiem radās šī novietošanas problēma un somi diplomātiski prasīja krieviem gala vārdu. Atbildē krievi, attiecībā uz satelītu valstīm, nāca ar augšminēto ierosinājumu, kamēr ar atbildi par krievu sportistu novietošanu kavējās. Sākumā krievi domāja savu vienību katru dienu vest uz Ļeningradu, bet tagad tie pieprasījuši atsevišķu novietojumu, kas būs kuģniecības bazē Porkalā rietumos no Helsinkiem.

Komūnistu sportisti ar brīvās pasaules atlētiem netikšoties arī pie pusdienu galda, izņemot sacensības, kur, droši vien, aiz katra krievu sportista muguras būs bruņojies politruks.

KALIFORNIJA

31. maijā Losandželosā viesojās Ziemeļkalifornijas sportisti, sacenšoties basketbolā, volejbolā un galda tenisā.

Volejbolā dienvidnieki (Šulcs, Vītols, Kaukīts, Putniņš, Bergis, Bukovskis, Bloks) uzvarēja ziemeļniekus (Siliņš, H. Ramanis, U. Ramanis, E. Hincenbergs, Leitis, Vaits) ar 8:15, 15:8, 15:13.

Basketbolā ziemeļnieki šoreiz savu sastāvu bija pastiprinājuši ar bij. Viestura spēlētāju Timmermani. Dienvidnieki (Šulcs, Vītols, Ģērmanis, Bukovskis, Bloks, Putniņš)uzvarēja ziemeļniekus (Kocinš, Timmermanis, A. Ramanis, U. Ramanis, Leitis, Patvaldnieks) ar 41:27.

Visvairāk punktus guva: dienvidnieki: Šulcs 19, Vītols 7, Ģērmanis 10; ziemeļnieki: Kocinš 7,, Timmermanis 6, A. Ramanis 6.

Abas spēles vadīja ziemeļnieku pārstāvis A. Pastenieks.

Sivas cīņas risinājās galda tenisā. Uzvarēja ziemeļnieki ar 5:4. Sastāvā bija: Vaits, U. Ramanis, Šēja; dienvidnieki — Stumbrs, Bergis, Bloks.

Veiksmīgākais spēlētājs bija dienvidnieks Bergis, kas pieveica visus savus pretiniekus.

Pēc sacensībām sportisti viesojās DKLB rīkotā Knuta Lesiņa rakstnieku vakarā.

Arv. P.

PASAULES SPORTA NOTIKUMI

No Tokio saņemta ziņa, ka arī komūnistiskā Ziemeļkoreja vēlas piedalīties olimpiskā spēlēs Helsinkos. Līdzdalību jau agrāk pieteikusi Dienvidkoreja, kas piedalīsies vairākās sporta disciplīnās, galvenokārt ar spēcīgiem maratonskrējējiem.

Anglu profesionālā futbola vienība Totenhem Hotspurs 2. jūn. pieveica Vankuveras sastādīto izlasi ar 7:0, revanšējot anglu 1. līgas klubu Fulkhamu, kas pag. gadā tai pašai Vankuveras izlasei zaudēja 0:1. Totenham Hotspurs jau puslaikā guva 3:0, pie kam sacensībā angļu vienības uzbrucējs Edijs Baily viens pats guva 4 vārtus. Anglu tā pati vienība pirms tam pieveica kādu citu Vankuveras apg. izlasi ar 9:2, bet 4. jūn. Britu Kolumbijas izlasi ar 8:2.

Amerikānu labākais vidusdistanču skrējējs Dons Germans 2. jūn. startēja Londonā, kur 35 tūkst. skatītāju klātienē guva 2 sacensības divas laikr. News of the World zelta medaļas. Germans, kas treniņiem nevar atlicināt pietiekami laika, pēdējā mēn. pārgājis uz īsākām distancēm, gatavojoties Helsinkiem 800 m skrējienā. Londonā Germans 1000 jardus veica 2:11, kamēr 2. v. ieguvējs Nankevilles ar 2:11,1 sasniedza jaunu britu rekordu. Savā pirmajā atklātā startā 440 jardu skrējienā G. distanci bēdza 49,2. Telpu sacensībās G. 1000 jardus ir veicis 2:0.8,2 min.

*

Toronto pilsētas vecākais Lamports, kas ir sporta draugs un labvēlis, pilsētas valdes darbinieces, Kanadas peldēšanas meistares Evelīnei Morricei pieškīris 7 nedēļu samaksātu atvaļinājumu, lai viņa netraucēti varētu piedalīties olimpiskās sacensībās Helsinkos. „Manas dūrvis ir atvērtas, lai palīdzētu šai centīgai jaunavai un krietnai sportistei," teica vecākais. Prieks, ka šāda augstā un atbildīgā amatā ir persona, kas saprot sporta un olimpisko spēļu nozīmi.

*

Pasaules rekordists lodes grūšanā amer. Džims Fuds 4. jūn. Komptonā, Kalifornijā, atkārtoja savu ASV rekordu, sasniedzot 17,83 m. Viņa pasaules rekords, kas sasniegts Oslo, ir ļoti tuvu 18 m līnijai.

AIZJŪRAS GAISA PASTA LĪKMES

JAUNKANADIEŠI — IEGAUMĒJIET, SŪTOT VĒSTULES UZ MĀJĀM.

1. Aizjūras gaisa pasta vēstuļes izsver pa ceturtdaļuncēm. Likmes: 15c katra ¼unce vēstulēm uz Eiropu un Apvienoto Karaļvalsti; 10c katra ¼ unce uz Latiņu Ameriku; 25c katra ¼ unce uz Afriku, Āziju, Austrumiem, Austrāliju.

2. Lieciet vienmēr Pasta kantorī nosvērt Jūsu Aizjūras gaisa pasta vēstuli. Par ikkatru ¼unci, par kuru Jūs nesamaksājat Kanadā, divkārši jāsamaksā saņēmējam.

3. Vislētākā Aizjūras gaisa pasta vēstule ir Kanadas gaisa pasta vēstule. Tā ceļo tikpat ātri kā pārējais gaisa pasts un Jums maksā tikai 10c vai 15c, ieskaitot papīru, ievērojot to, uz kurieni to sūtāt. Pieprasiet to Pasta kantorī.

CANADA POST OFFICE

ALCIDE COTÉ, Q.C., M.P., (CREST) Postmaster General

W. J. TURNBULL, Deputy Postmaster General

Namamātes, sarīkojumu un viesībū mielastu rīkotājas, iepērcieties

ARTURA ANŠMITA

PĀRTIKAS PREČU VEIKALĀ

274 PARLIAMENT St., TORONTO, TEL. WA 2361

Piedāvā bagātīgā izvēlē eiropejiskai garšai piemērotas PĀRTIKAS PRECES, kā:

miežu putraimus, kārtupeļu stērķeli, safrānu, kardemonu, vaniļas standziņas, kimenes, magonu sēklas, cigoriņu kafiju, riekstus, žāvētus augļus, chalvu, graudu un pūdera cukuru, svaigo raugu, kaviāru, svaigi žāvētus zušus, kilavas, šprotes, vēžu lipas, sālītas siļķes muciņās un vaļējas, nesālīto sviestu, taukus un sviestu bundžās, skābu krējumu, ārzemju sieru, mednieku un Tīringas desas, dūmu desas, latviešu un igauņu maiznieku maizes, udensklingerus, kūkas un daudz dažādas citas pārtikas preces

PIEKTDIENAS VAKAROS PIEGĀDĀ MĀJĀS (34)

RAKSTĀMMAŠĪNAS AR $10.00 IEMAKSU

un atlikušās summas nomaksu 12 mēnešos piedāvā

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, Ont.

Tel. RA 7149 (998)

Dr. H. SCHLEIFER

bijušais Vines hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi

PIEŅEM TAGAD

583 Bathurst St., Toronto,

Tel. RA 6210 (294

Runā vāciski un angliski

Pēc īsām un grūtām ciešanām Dieva mierā aizgājis mūsu mīlais

Pēteris Bērziņš

dzim. 1886. g. 3. oktobrī Turaidas pagastā,
miris 1952. g. 2. jūnijā St. Paulā
Apglabāts 1952. g. 7. jūnijā Riverview kapos St. Paulā, Minnesotā

Par viņu sēro

(31)

Dzimteni, tēvzemi, — Latviju sieva, dēls, mazdēliņš, vedekla Vēl reizi redzēt gribēju,... un pārējie piederīgie.

Mans sirmais, tēvs

Jēkabs Balgals

miris dzimtenē š. g. 13. maijā, 85 gadu vecumā

Dēls

(29)

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARĀTS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām (995)

STARKMAN CHEMISTS

Kanadas lielākā aptieka

463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoriem p. p.:

kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK. RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co.

587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

Vai vēlaties pirkt vai pārdot kādu namu?

Laujiet palīdzēt Jums! Mūsu rīcībā pārdošanai ir simtiem namu šajā pilsētā, daudzi uz atvieglotiem iemaksas noteikumiem

ANTONS J. PASTARS

261 Concord Ave. Tālr. LA 3771

PĀRSTĀV

ARTHUR H. KIVINEN

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

725 Dovercourt Rd, Real Estate Office. Tel. KE 5821 and 38 Lawrence Ave W, Toronto, tel. MO 5464

(261)

Jauni puiši, jaunas meitas,
Jānu nakti neguliet,
Tad rītā redzēsit,
Kā saulīte rotājas.

KRĀŠŅI DEKORĒTĀS COLUMBUS HALL TELPĀS, ZEM BĒRZU SMARŽĪGAJIEM ZARIEM, PIE LATVISKĀ MIESTIŅA KAUSIEM, JĀŅU SIERA RITUĻIEM UN SPEĶA RAUŠIEM, STEIGSIMIES

IELĪGOT

JĀŅU NAKTĪ

20. jūnijā, pl. 20, 582 Sherbourne ielā (pie Bloor), līksmojoties līdz pl. 2 NAKTĪ, kopā ar Toronto Daugavas Vanagu un sportistu saimi

Spēlēs poļu orķestris, būs puišu un meitu aplīgošanās.

Dažādi pārsteigumi. **Līgotājus sirsnīgi sagaidīs — Rīcības komiteja**

JAUNĀKĀS GRĀMATAS!

T. ZELTIŅA romāns

SLAZDĀ

broš. $2.40, ies. $3.00

ANSL. EGLĪSA romāns

LAIMĪGIE

broš. $3.20, ies. $3.80

Prof. A. ŠVĀBES

GENOCIDE IN THE BALTIC STATES

$0.75

A. NIEDRAS stāsti un noveles

PASAULES PLAUKSTA

broš. $2.80, ies. $3.40

R. KRŪKLIŠA

GRĀMATNĪCA

1109 E. Gr. River Ave

East Lansing, Mich., USA

S. VASARĀJA

transporta uzņēmums

„BALTIC CARTAGE"

and MOVERS

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto

2 MĒBELĒTAS ISTABAS, piemērotas atsevišķiem kungiem vai dāmām, un 2 NEMĒBELĒTAS ISTABAS piemērotas pārim, izdodamas 231 Salem Ave, Bloor W. — Dovercourt Rd. Toronto. (30)

IZDODAMAS 3 istabas un virtuve, pa daļai mēbelētas. Toronto, EM 3 5589. (33)

IZDODAMAS 2 mēbelētas istabas ar virtuves lietošanu Dundas un Broadview apkārtnē. Zvanīt tel. — GE 7176. Toronto. (23)

IZĪRĒJAMS saulains 2 istabu dzīvoklis ar ērtībām. Zvanīt GL 8761. Toronto. (35)

IZDODAMAS istabas, mēbelētas un nemēbelētas, ar vārīšanas iespējām, 188 Davenport Rd. Zvanīt Toronto, MI 5295, pēc pl. 17. (32)

1 MĒBELĒTA istaba ar vārīšanas iespējām, izdodama Toronto Austrumdaļā, tel. RI 2808. Toronto.

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu dievkalpojums moceklu pieminai notiks 14. jūnijā, pl. 8,15 vak. Betlemes baznīcā. Brukliņā. Dievkalpojumu vadīs arcibiskapa vietnieks prāv. J. Kullītis, piedaloties abiem mācītājiem. B. Skultes skandarba „Latvju lūgšana" (L. Breikša teksts) pirmatskaņojums. Solisti prof. V. Stotts un Lūcija Rence.

15. jūnijā, pl. 3 p.p. dievkalpojums Betlemes baznīcā. Māc. R. Zariņš.

Dayton, Ohio, Tautas sēru dienā, sestdien, 14. jūnijā, pl. 6 v. p. St. Paul lut. baznīcas skolas telpās (239 Wayne Ave) latviešu kopa rīko Aizvesto pieminas aktu. Aktā runās kopas pr-dis A. Dzirne, mūzikālus pritkšnemumus sniegs A. Mellis. Deklamēs dzejniece Zenta Liepa un E. Belājeva.

Kopīgu Līgo vakaru rīko sestdien, 21. jūnija vakarā. Vietu un laiku paziņos vēlāk.

Vašingtonā, D.C. Latviešu ev. lut. draudzes 15. jūn., pl. 4 Aizvesto pieminas dievkalp. Svētdienas skola pl. 3. **Māc. A. Veinbargs.**

Šarlotē, Z. K. Svētdien, 15. jūnijā Sv. Marka ev. lut. baznīcā aizvesto pieminas dievkalpojums kuru vadīs **māc. V. Liventāls.** Pie ērģelēm māksl. H. Lindemanis. Pēc dievkalpojuma sēru akts baznīcas zālē ar Dr. phil. Ozola uzrunu, kam sekos priekšnesumi

DIEVKALPOJUMI KANADĀ (LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZĒS)

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So. telef. 70136). **Toronto Sv. Jāņa draudzē** (274 Concord Ave) piedalīsies Aizvesto pieminas dienas dievkalp. piektdien 13. jūn., pl. 8 vak. Dievkalp. piedalīsies sūtnis Zariņš, ģenerālkonsuls Braisons un konsuls Tomsons). Sestdien, 14. jūn., pl. 10 no rīta, LNAK sesijas atklāšanas dievkalp. sv. Andreja b-cā. (Piedalīties var visi tautieši). **Otavā**, 22. jūn., pl. 2,30 p.p. (sv. Pētera b.) ar sūtņa K. Zarina, ģenerālkonsula, Braisona un konsula V. Tomsona piedalīšanos. Pēc dievkalp. programma ar sūtņa runu; **Montreālā** 29. jūnijā piedalīsies dievkalp.

Prāv. A. Maiulis (367 Maryland St. Winnipeg, Man.) **Vinipegā** 14. jūn. pl. 8 vak. Aizvesto tautiešu pieminas dievkalp. sv. Pētera b-cā. Iesvētes mācības sākums 30. jūnijā.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Street, London, Ont.). **Londonā**, 13. jūnijā, plkst. 8 vakarā Trīsvienības baznīcā. Aizvesto pieminas dievk. **St. Katrīnā**, 15. jūnijā, plkst. 1p.p. Kristus bazn. Aizvesto pieminas d. dievk. **Londonā** 29. jūnijā, plkst. 4 p.p. Trīsvienības bazn. dievk. Lūdz pieteikties iesvētes mācībai.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E, Hamilton, Ont. t. 93410) Otavā 12. jūn., pl. 7,30 vakarā Aizvesto dienas dievkalp. sv. Pētera b.); **Hamiltonā**, 15. jūn. Aizvesto pieminas dievkalp. pl. 4 p.p. Trīsvienības b. (18 Victoria Ave So.). Jaunatnes sanāksme ceturtdien, 19. jūn., pl. 6,30 mācītāja mājā.

Mac. A. Briedis (17—8th Str. Noranda, Que. **Norandā** 15. jūn. Aizvesto pieminas dievkalp., pl. 4 p.p. United b.; **Virdžinijtaunā** 22. jūn., pl. 2 p.p. Anglikāņu b.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto, Ont. t. LO 2510). **Toronto Sv. Jāņa b., 274 Concord** Ave. 13. jūn., pl. 8 vak. Aizvesto pieminas dievkalp. Dievkalpojumā ieradīsies sūtnis Zariņš, ģenerālkonsuls Braisons, konsuls Tomsons un vicekonsuls Bērziņš. Ievada runu teiks Archibīskapa pārstāvis.

Māc. A. Čops (118 Isabella Str. Toronto. Ont t. MI 1873; baznīcā PR 1563). **Toronto Sv. Andreja b-cā, Carlton un Jarvis ielu stūrī,** Sestdien, 14. jūnijā, pl. 7 vak. Aizvesto pieminas dievkalpojumā dziedās E. Sedlina.

Māc. K. Avotiņš (1091 West 8th Ave. Vancouver B. C.). **Vankuverā**, 15. jūn. Aizvesto pieminas dievkalp., plkst. 3 p. p.

Māc. E. Kerģis (233 Shoemaker Ave, Kitchener, Ont.) Kičeneras draudze 25. maija sapulcē vienojusies klūt neatkarīga un patstāvīga. Draudzes priekšnieks Krišjānis Spriņenieks, 646 East Ave Kitchener, Ont.

Māc. E. Kusils (39 King Str. Kirkland Lake. Ont.). **Kirkland** Leikā 15. jūnijā, pl. 2 p.p. Aizvesto pieminas dievkalp.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

TORONTO BAPTISTŪ dievkalpojums svētdien, 15. jūn., pl. 17. Walmer Road bapt. bazn. telpās. Lūgšanu un Bībeles sapulce piektdienās pl. 20. **Māc. R. Ekstein.**

„LATVIJAS AMERIKĀ" pārstāvji:

1. **Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.**

2. **ASV:**

A. Lācis, DV Pārstāvība ASV, 31-43 Steinway St., Long Island City 3, N. Y., Yellowstone 2-7843.

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

A. Bīlmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.

M. Blukis, c/o Mr. Knopflo, 826 Boehike St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

O. Dižis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.

E. Dravenieks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saliešanas zālē.

F. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 9, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Mercello St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417 Park Road N.W Apt. 4, Washington 10, D.C.

V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E. Seattle 5, Wash.

Julijs Sakne, grāmatu un latv. rakstu apgāds, 300, Second St Liverpool, N. Y.

J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.

G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.

J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str. „Milwaukee 6, Wiskonsin.

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton 7151 Euclid Rd. Cincinati 17, Ohio.

Rev. J. Turks 1231, W. Lowell St. Kalamazoo. Mich.

Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. **KANADĀ:**

P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.

I. Batraks, P. O. Box 1099 Stn. C. Toronto 9, On.

A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.

A. Caulka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8644 W.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīca, 123 Huron St., Toronto, Ont.

E. Jurāševskis, 608 York St., Hamilton, Ont.

M. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.

Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2068

M. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4598

Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.

Arturs Kivitis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884

K. Skuja, 20 William St., W, Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E, 6th Ave., Vancouver, B.C.

V. Ziedīņš, Latviešu grāmatnīca, 82 Morse St., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns, 6745 Coto St., Lac Rd. Apt. 3. Montreal.

3. **Vācijā**

Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Rettberg—Kaserne.

Mr. V. Pomeinieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.

Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4.- 3 mēn.: DM 11.-

4. **Anglijā**

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 12 Queensborough Terrace London W2

Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēneši 20/-

5. **Francijā:**

Madame K. Sirzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.

Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. **Dānijā:**

Mr. K. Reifmanis, Box 292, Kobenhāvn, Danmark.

Abon. maksa: 1 mēn.: 6,50 D. Kr.

7. **Zviedrijā:**

Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.

Abon. maksa: 1 mēn. 6 Zv. Kr

8. **Austrālijā:**

DV Sidnejas nodaļa. Mr. E. Lielkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.

Abon. maksa: 1 mēn. 8 šilini.

Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

Mr. A. Priedītis, grāmatnīca „Riga", 74 Judd St., Mortdale. Sydney.

9. **Venecuelā:**

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenal S.— 14, Valencia.

Abon. maksa: trimestris 15,40 bol.

Laikrakstiam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu **Latvija Amerikā** .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus attiecīgi grāmatot DV Pārstāvībai ASV

NOTIKUMU DEGPUNKTA

FAŠISMA ATDZIMŠANA ITALIJĀ

Kopš 1948. gada vispārējām vēlēšanām politiskās cīņas Italijā risinājās starp divām politiskām partijām — kristīgo demokratu partiju ar ilggadīgo ministru prezidentu Alsidi de Gasperi priekšgalā un komūnistu partiju. No šīm galvenām partijām kristīgie demokrati 1948. g. vēlēšanās ieguva absolūtu vairākumu. Tā izveidoja stabilu valdību, savaldīja komūnistu kustību un iekļāva Italiju Rietumu demokratiju bloķā.

Taču pagājušā nedēļā notikušās vispārējās pašvaldību vēlēšanas Vidusitalijā un Dienviditalijā rāda jaunu politisku sagrupējumu. Kristīgie demokrati nav vairs tik pārliecinoši uzvarētāji; tie ieguva gan delegātu pārsvaru 14 provincēs un pilsētās, taču priekš 4 gadiem to pārsvars bija 22 provincēs. Kristīgie demokrati ir vēl vienmēr galvenā italiešu partija, taču tās zaudējumi vispārējā balsu skaita ziņā ir ļoti ievērojami. Tā ir zaudējusi apm. 284.000 balsu par labu komūnistiem un vairāk kā 1 milj. balsu jaunajai fašistu partijai. Pēdējā ieguvusi pilnīgu pārsvaru Dienviditalijā un daudzās pilsētās, kā Neapolē, Salerno un Palerno. Kristīgie demokrati būtu zaudējuši arī Romā un citās vietās, ja tiem politisku atbalstu nesniegtu mazās centra partijas.

Vislielāko pārsteigumu šajās vēlēšanās sagādāja atjaunotās fašistu partijas (saukta „Italijas sociālā kustība") lielā popularitāte, kas darbojas tikai 2 gadus un vēlēšanās piedalījās pirmo reizi: taču no šīm vēlēšanām tā iznāca kā trešā lielākā partija, iegūstot 21 proc. balsu, kamēr Gasperi demokrati ieguva 29%. Pašreiz neofašistiem visā Italijā ir 2.5 milj. piekritēju, bet to galvenie vadītāji ir pārliecināti, ka nākošā gadā Italijas vispārējas parlamenta locekļu vēlēšanās tie iegūs vairāk kā 5 milj. balsu. Ja tas tiem izdodas, tad nav šaubu, ka kristīgie demokrati būs spiesti viņus uzņemt valdībā vai sliktākā gadījumā atdot tiem pilnīgu varu.

Kas ir šie jaunie fašistu organizācijas vadītāji un kāpēc pieļauj šādas organizācijas pastāvēšanu?

Nav šaubu, ka Italijas vadošie pēckara politiķi ir darījuši visu iespējamo, lai aizkavētu fašisma atdzimšanu, un šai sakarā izdoti vairāki likumi, kas šādu kustību ierobežo. Valsts drošības iestādes bieži iejaucās slepenās sapulcēs un apcietināja vienu otru bijušo fašistu. Taču pamazām Musolini piekritēji iefiltrējās citās politiskās partijās un nodibināja šo jauno „Sociālo kustību", kuras aizliegšanai nebija nekāda likumīga pamata. Šīs organizācijas priekšgalā atrodas daudzi Musolini tuvi darbinieki, kā maršals Graciāni, deputāts Almirante, organizācijas sekretārs Maserniči un visbeidzot daudzi bijušie italiešu rojālisti, kuru priekšgalā atrodas princis Borgēze (2. Pasaules kara zemūdeņu varonis). Šīs jaunās organizācijas galvenie atbalstītāji ir, bagāto ļaužu šķira, kam nepatika de Gasperi dažādās zemes reformas un tā ierēdnieciskais gars, kā arī visi tie, kas nejūtas sevišķi apmierināti ar kristīgo demokratu politiku.

Interesanti atzīmēt, ka arī komūnistu ietekme Italijā vēl stipri liela, un viņi pēdējās vēlēšanās ieguva pat 284.000 balsu vairāk nekā iepriekš. Pavisam komūnistiem Italijā ir ap 2 milj. atbalstītāju — tā ir spēcīgākā komūnistu partija šaipus dzelzs aizkara.

Kristīgo demokratu zaudējumu iemesli meklējami vairākos faktoros. Vispirms, italieši vairs nav tik stipri norūpējušies par komūnisma briesmām Eiropā, kādas tiem draudēja tieši pēc 2. Pasaules kara beigām. Šai sakarā tie arī neturas cieši tikai pie vienas galvenās partijas, bet iz teic savu politisko domu daudzās mazākās sociālistu un liberāļu partijās. Pretēji bagāto ļaužu šķirai, kas nevēlas dažādus nodokļu ierobežojumus un lielo īpašumu sadalīšanu, zemnieki savukārt ir nemierā ar Gasperi valdības lēno politiku agrārreformu īstenošanā, kādēļ tie meklē atbalstu vai nu jaunajā fašistu partijā vai arī mazajās centra partijās.

Šiem pašvaldību vēlēšanu rezultātiem nav tieša sakara ar Italijas valsts politiku un parlamentu, taču Gasperi valdībai un tās kristīgiem demokratiem jāpiešķir viņiem liela vērība. Valdībai jāatzīst, ka galvenā partija zaudējusi savu iepriekšējo lielo piekrišanu tautā, kādēļ komūnisti arvien vairāk sāk pacelt savas balsis par koalīcijas valdību. Komūnisti ir ar mieru pat sadarboties ar Gasperi demokratiem; Gasperi pats tomēr atzīst, ka šāda sadarbība nav iespējama, kā arī atteicas no jebkādas koalicijas ar fašistiem un rojālistiem.

Kristīgo demokratu partijai jāpieņem jauna veselīga politika, lai atgūtu savas pozicijas tai tautas daļā, kura jūtas neapmierināta. Tā arī pašreiz vērsas pret fašisma kustību ar dažādiem dekrētiem un likumiem, bet pati valdība atzīst, ka ierobežot šādu kustību pilnīgi ir ļoti grūti. Ja nu fašisma kustība vēl aug, un tā var paplašināties it īpaši uz kristīgo demokratu lēses, tad Italijas stabilai valdībai sagaidāms diezgan drīz gals.

Vienīgā partija, kas tad varētu pārņemt valsts varu un aktīvi cīnīties pret komūnistiem Italijā, ir fašisti. M

Nepateicīgie briti

Dažas nepublicētas ziņas par Vinstonu Čerčilu

Tani naktī, kad ziņa par prezidenta Rūzvelta nāvi sasniedza britu valdību, karaļa pirmais ministrs Vinstons Čerčils pašā spoku stundā ar nepacietīgu zvanu aicināja pie sevis slepenās miesas sardzes inspektoru Tompsonu. Neparastā, vēlā aicinājuma satraukts, sardzes kapteinis žigli iesteidzās premjēra darba kabinetā. Visnotaļ optimismā pārplūstošo vai arī apņēmībā eksaltēto pavēlnieku viņš atrod dziļi nomāktu un pārvērtušos. Čerčils raud. Redzot savā priekšā ienācēju, viņš piepūlēdamies caur asarām izsaucas: „Šausmīgi, šausmīgi!"

Tikai pēc laba laika spriža premjērs attopas: „Viņš mums bija liels un dižs draugs. Viņš mums sniedza neizmērojamu palīdzību tad, kad tā mums visvairāk bija vajadzīga."

Šis gadījums, kad Čerčils nespēj „saturēt sevi grožos" atklāj, cik ļoti pārlieku smagie valsts vadības uzdevumi bija izsūkuši citkārt nenogurdināmā britu premjēra garīgos spēkus. Taču darba slodzes saliektu Čerčilu izdevās redzēt tikai vistuvākajiem viņa tuvumā, ārēji un oficiāli nebija nekādu pazīmju, ka premjērs ir pārstrādājies un noguris. Pasaule to uzzina tikai pēc 6 gariem gadiem.

Asā pretstatā dziļām skumjām, kas aplusina dižo britu valstsvīru, uzzinot ASV prezidenta nāvi, skaļš prieks rotājās viņa platajā sejā, ar lielu troksni ietraucoties savā mājvietā, lai pieteiktu Italijas diktātora galu: „Oh, tas asiņainais nezvērs ir pagalam." Kausa tukšošana līdz dibenam esot jo raksturīga Čerčila ieraža: dusmās visvelniškākie zibeņi, labsajūtā visviedākie saules nespējīgu novērst lielos sociālos trūkumus un netaisnības. Labā spārna aprindas atzina, ka zaudējumu negodīgi sagatavojuši pretkapitālisti, kas jau visu karalaiku gatavojuši torpēdēšanu konservātīvo valdībai, propagandējot kollektīvisma nereālos labumus. Citu, neitrālāko, izskaidrojums ir: tauta nevēlējās tos, kas garos kara gadus spieduši tikai sašauriānties, tikai atteikties, kā arī sociālistu slepeni palaistās baumas, ka britu kara premjēram esot prātā jaunas avantūras. Lai arī ko toreiz domāja britu tauta, 1951. gadā tā ar savām balsīm apliecināja, ka grūtā brīdī valsts kuģis nododams vīriem ar smadzenēm.

Uzvaras diena Eiropā — 1945. g. 8. maijs, bija Čerčila un viņa Lielbritanijas visievērojamākā diena 2. Pasaules karā. Gavilētājs pūlis drūzmējās ielās uz Apakšnamu, lai redzētu premjēru viņa triumfa braucienā, paziņojot lielo uzvaru. Atsegtu galvu raksturīgā „V" zīmē izvērstiem pirkstiem, un priekā starojošu seju valējā automašīnā stāvēja vīrs, kas izveda britu valsts kuģi cauri visgrūtākajām dienām, kam nav līdzīgu britu vēsturē. Tobrīd Čerčila zobos nebija parastā cigāra. Šo trūkumu žurnālisti vērtēja par nelabu priekšnojautu.

Divi mēnešus vēlāk briti devas pie urnām un „atbrīvoja" Čerčilu no premjēra pienākumiem. Ir izteikti dažādi iemesli, kālab britu tauta parādīja vislielāko nepateicību savam dižākajam uzvaras kaldinātājam. Kreiso britu aprindas pauda, ka tā nav vēlējusies Č., jo viņa liberālā izcelšanās un kapitālistiskā nosliece darījusi viņu būs rakstveida materiāli, kas atklās Kremļa rīkojumus, kā izturēties Rietumvācijas un trīs lielo miera nolīguma parakstīšanas gadījumā un kā rīkot demonstrācijas pret ģen. Ridžveju. Sagaida, ka šie dokumenti atklās komūnistu plānus, lai ar varu gāztu pašreizējo Pineja valdību.

Paši komūnisti un viņu prese šķiet ir tik pārsteigti un samulsuši, ka nezina kā īsti komentēt šo notikumu. Viņi, šķiet, nogaidīs tālākos rīkojumus no Maskavas, lai zinātu, kā rīkoties.

Lija atsūtīja ķenguru. Kāda veca cienījama dāma admirāļa Ruitera krēslu un piedevām Čerčila kundzei kafijas servīzi. Šveices pulksteņmeistari nodeva pulksteni, kas nav uzgriežams, bet darbojas nepārtraukti. Francijas Aix-en-Provence dome pārdēvēja savu pilsētu par La Ville Churchill. Dāvanu un uzmanības parādījumu saraksts ir pārāk garš, lai visu to šeit atkārtotu.

Tūdaļ pēc neveiksmīgajām vēlēšanām Čerčils un viņa dzīvesbiedre devās atpūtā uz Francijas dienvidiem. 1946. gadā viņš atkal devās uz Sav. Valstīm. Vestminsteras kolledža Fultonā, prezidenta Trūmena klātienē, viņš teica vēsturisku runu. Tā bija pirmā pret Staļinu vērstā deklarācija, ko teicis izcils Rietumu valstsvīrs. Tā bija sensācija, par ko daudzi Čerčilu vispirms pēla, bet vēlāk cildināja.

Pats Č. kādreiz jokojis, ka viņš ceļojot, jo Lielbritanijā tam neesot dzīvokļa kur apmesties. Tā arī bija. Viņa lauku īpašums Čertvilā kopš karadienām bija nodots valdības iestāžu rīcībā, bet mītne Londonā nebija lāgā apdzīvojama.

Taču personiskās dzīves saimniecībai šis britu lauva nekad nav veltījis īpašu rūpi. Šai ziņā viņš allaž vairāk bijis māksliniecks un bohēmietis. Čerčils tuvāko draugu vidū labprāt pasmejoties, ka viņa dzīves veids esot iedzimis tā bērnos. Viņa dēls un meitas ir vai ir bijuši precēti laudis. Meitas Mērijas vīrs kapt. Kristofors Soames pārvalda Čerčila privātīpašumu Čertvilā. Viņam nenākoties viegli īstenot sievastēva padomus, kas dažkārt esot gluži dīvaini. Meita Diana precējusies ar seru Beileju, šķirusies no tā un tagad ir konservātīvo deputāta Dankena kundze. Meita Zāra, spītējot tēva neatlaidīgajiem protestiem, apprecējās ar aktieri Oliveru, bet nu jau 7 gadi kopš šķirusies un atkal ir tēva mīlule. Čerčila draugi gluži labi zina, ka premjērs cer lielas lietas no sava dēla Randolfa. Kaut viņam jau pāri 40 ,tēvs nekā īpaši priecīga nav sagaidījis. 1940. gadā Randolfs iekļuva Apakšnamā, bet 1951. gadā viņš tika no turienes izbalsots.

FRANCIJA SAVALDA KOMŪNISTUS

Parīze. — Pamatojoties uz iegūtām ziņām par komūnistu agresīvajiem nodomiem, franču policijas vienības izdarīja pēkšņu kontroli turienes komūnistu partiju mitekļos daudzās vietās visā zemē. Iegūties materiāli kompromitē komūnistus pretvalstiskā rīcībā vairāk nekā to iepriekš varēja paredzēt. Lielākais ķēriens franču policijai gadījās Parīzē, partijas galvenā miteklī. Parīzē kratīšanas notika vēl citos piecos komūnistu namos. Akcijas sākās pulkst. 7.30 rītā un bija paveiktas jau līdz plkst. 2 pp.

Par lielu pārsteigumu laudīm, kas rīta agrumā steidzās uz darbā vietām, pie komūnistu galvenās mītnes Operas laukuma tuvumā piestājās vairākas smagās automašīnas. No tām izlēca ap 200 ar granātām, asaru bumbām un karabīnēm bruņojušies policisti. Pamanot negaidītos ciemiņus, namā atrodošies komūnisti vēl paspēja nolaist divkāršās tērauda durvis un tērauda aizkarus, kā arī aiz durvīm no mēbelēm sacelt barikādes. Daudziem tas nebija zināms, ka komūnistu nams daudzkārt vairāk nocietināts nekā parastie un pelna cietokšņa apzīmējumu. Ņemot talkā ugunsdzēsējus, par kuru uzceltām kāpnēm izdevās iekļūt augšējos stāvos, un atslēdzniekus, kas atmūķēja atslēgas un nomontēja dzelzs stieņus, kā arī saņemot papildspēkus, policija drīz vien iekluva namā. Tur tā sastapa 37 nomiegojušos un galīgi pārbiedētus komūnistus, kas lielā steigā dedzināja dažādus slepenus dokumentus. Lai aizkavētu policijas darbu, komūnisti sabojāja elektrības piegādi, kādēļ viss nams iegrima tumsā. Citi aizbarikādējās atsevišķās istabās, kas bija ar varu jāatdara. Tāpat ar pūlēm izdevās noņemt tērauda logu aizkarus.

Upuru nav. Valdības ierēdņi tūdaļ uzsākuši izpētīt konfiscētos dokumentus. Rēķinās, ka to starpā

AIZ DZELZS PRIEKŠKARA

Rīgas radiofons un Cīņa stāsta:

KĀDA KĀRTĪBA ĶEMERĒS

Kaut Ķemeres izsludinātas par ievērojamu dziedniecības iestādi, ārstu neuropatologu un chirurgu stātā nav; tie jāgaida „no malas," un runu stundas nav zināmas. Ne mazums grūtību ar pierakstīšanos milicijā, tā prasa: izziņu par apdzīvojamo platību, saimnieka piekrišanu, izziņu no nama pārvaldes utt. Un tas viss tikai, lai pierakstītos uz laiku, mazāku par 1 mēnesi! Atbraucot Ķemerēs, slimniekam daudz laika jāizlieto, lai gādātu par uzturu, kas rada liekas rūpes.

Ja šādas lietas ziņo Cīņa, tad viegli iedomāties, cik daudzreiz launāki apstākļi patiesībā valda Ķemerēs. Nav ārstu, nav telpu, nav gādāts par uzturu slimniekiem.

KĀ PAZŪD TRAKTORI

Bērzes MTS dir. Vasilijs Nikolajevičs Kononovs vienreiz iegājis darbnīcā un ieraudzījis, ka pazudis dīzeļa kāpurķēžu traktors. Drudžaini pārskaitījis traktorus, bet fakts palicis. Slepus K. par to pastāstījis politdaļas pr-kam Konstantinam Jakolevičam Ādiņam. Pēc visrūpīgākās meklēšanas izrādījies, ka trūkst arī 2 disku ecešas. Abi vadītāji saprata, ka par šo zudumu viņus neglaudīs, un pagaidām šo brīnumaino pazušanu noklusēja. Bet šis notikums bija noslēpums tikai šiem abiem priekšniekiem: traktoru un ecešas neviens nebija nozadzis, bet paši darbnīcas darbinieki izjaukuši un izlietojuši daļas remontam. Priekšnieki rolēma klusu atjaunot pazudušo traktoru un ecešas, lai nebūtu jāatbild par zudumu. Tādēļ viņi braukā apkārt pa visu republiku un izsūta sūtņus traktora detaļu sameklēšanai.

Kā redzams — kārtība priekšzīmīga... Bet, saprotams, traktori drīkst pazust gan tikai lieliem kungiem — mazos sūta uz Sibiriju jau par to, ka no kolchoza perēkļa pazudusi vistas ola.

KAM JĀLABO CEĻI

Cīņa raksta: visā republikā sācies ceļu labošanas mēnesis. Visiem rajoniem sadalīti konkrēti uzdevumi, un tie obligāti jāizpilda. Lai gan valsts dod aizvien vairāk speciālas mašīnas, strādniekus un speciālistus, tomēr nepieciešama arī kolchoznieku, vietējo uzņēmumu un organizāciju piedalīšanos ceļu darbos. Jālabo ne vien lielie ceļi, bet arī vietējās nozīmes piebraucamie ceļi, kolchozu iekšējie ceļi. Nedrīkst aizmirst uzkopt ceļmalas. Jābūt pareiziem virzienu un attālumu rādītājiem. Visās autobusu vietās, ierīkojamas glītas nojumes un soli.

Tā kā atpūsties un domāt ir neveselīgi, tad kolchoznieki un strādnieki jāizdzen darbos līdz nemaņai. Sarkanajiem kungiem iznāk arī lēti — lai pati tauta gādā par ceļiem un labierīcībām.

KO JAUNATNEI STĀSTA PAR SPORTU

Fiziskā kultūra un sports mūsu valstī ir ne tikai līdzeklis, lai izaudzinātu veselu un dzīves prieciģu jaunatni, sagatavotu to augstražīgam darbam un savas dzimtenes aizsardzībai, bet arī lai audzinātu jaunatnes masas komūnisma garā. — Mūsu fizkultūras mērķi ir diametriāli pretēji buržuaziskā sporta uzdevumiem. Tur cenšas izmantot jaunatni fašizācijai, gatavojot jaunam karam...

Īsi izsakoties — sports Pad. Savienībā ir tikai līdzeklis, lai audzinātu Staļinam uzticīgus jauniešus — granātu metējus, izpletņu lēcējus, nākošos sarkanarmiešus.

DAŽOS VĀRDOS

250.000 japāņu ģimeņu varēs iecelot Brazīlijā un uzturēties tur 5 gadus, pamatojoties uz nolīgumu, ko nule parakstījušas Japānas un Brazilijas valdības.

*

Baku slimības epidēmija izcēlusies Dienvidkorejā Ulčinas pilsētā. Īpaša Apvienoto Nāciju medicīnisko darbinieku vienība strādā dienām un naktīm, lai izolētu minēto pilsētu un tā aizkavētu baku epidēmijas izplatīšanos visā Korejā.

*

Britu valdība nav aicinājusi ASV pārstāvjus piedalīties par novērotājiem atomieroču izmēģinājumos Austrālijā. Apakšnamā paskaidroja V. Čerčils. Kongress noliedzis amerikāņu valdībai izpaust atombumbu noslēpumu citiem, kaut sabiedrotiem. Briti nevar rīkoties citādi.

*

Argentīnas prezidentam ģen. Žuānam Peronam senu japāņu ieroču kollekciju un viņa laulātai draudzenei Evitai brīnumskaistu un dārgu pērļu kaklarotu uzdāvināja grupa japāņu lielrūpnieku, kas ieradušies Argentīnē, lai meklētu tirgu savas zemes ražojumiem.

*

Apstākļi Korejas gūstekņu nometnē Kodži salā nebūtu nonākuši līdz pašreizējam smiekligajam stāvoklim, ja šo nometņu vadība būtu britu rokās — Apakšnamā izteicies bij. premjērs Klements Etlijs, piebilzdams, ka viņš izsakot daudzu desmitu un simtu tūkstošu britu tautas locekļu domas.

*

Hamburgas—Minchenes ātrvilcienam mērojot ceļu gar valsts austrumu pierobežu, kāds nezināms pasažieris iedarbinājis nelaimes gadījumu bremzes. Vilcienam apstājoties, 30 jaunieši noskaidrojies, ka neparastie pasažieri bijuši komūnistiskie austrumjoslas jaunieši, kas pēc partijas rīkojuma ielavījušies Rietumvācijā, lai organizētu nekārtības Rūrā.

*

Ķīniešu komūnistu armijās sagatavojoties ar varu pārņemt vadību Indijā — tā ziņo pusoficiāla ķīniešu nacionālistu ziņu aģentūra Tafo no Formozas. Tuvāko trīs gadu laikā tikšot sagatavota 1.200.000 vīru liela ķīniešu armija, kas caur Kašmiru iebrukšot Indijā. Šo invāzijas armiju apmācot Indijas iekarošanas komandieris ģen. Ven Čengs, kas līdz šim bija sarkano spēku komandiera vietnieks Sinkiangas provincē.

*

Nāves bailes pārdzīvojusi grupa Dienvidkorejas parlamentāriešu. Prasot padzīt no tautas pārstāvju nama 14 deputātus, kas visai tautai tik izšķirīgajā laikā nodarbojušies ar savas nākotnes nodrošināšanu, novārtā atstājot tēvzemes intereses. Tūkstoš galvainais pūlis iebrucis parlamenta namā. Meklētajiem parlamentāriešiem, pārdzīvojot visbriesmīgākās nāves izbailes, palaimējies izbēgt pa nama sāndurvīm. Atkārtoto demonstrantu uzbrukumu atvairījusi 500 vīru liela policijas vienība.

CĪŅA PAR NARKOTIKAS POSTU SAV. VALSTĪS

Dažādu narkotisku vielu lietošana ASV pieņēmusi draudošus apmērus. Modernā dzīve ar savu nervozo pulsēšanu rada kāri pēc māksliģiem nomierināšanās līdzekļiem, jo straujais dzīves temps un bieži vien nenormālie dzīves apstākļi nelauj nogaidīt sasprindzināto nervu dabisko atslābumu.

Parasti nelaime sākas ar puslīdz nevainīgiem galvas sāpju remdinātāju pulveriem, pakāpeniski pārejot uz arvien spēcīgākiem līdzekļiem — heroīnu, kokainu un citiem.

Posts aug augumā, jo, kas vienreiz šīs indes sācis lietot, vairs parasti pats ar savu gribu nevar no tā atbrīvoties, un narkotikas piegādātāji sava upura izmantošanā nepazīst žēlastības.

Tādēļ ASV pieņēmusi ļoti stingrus likumus, lai pasargātu tautu no narkotikas ļaunumiem. 270 labi apmācīti speciālisti vada cīņu pret narkotikas postu.

Vēl pagājušā gadā narkotika puru rindas gaidīja uz brīvu vietu slimnīcās, bet, pateicoties stingrajiem likumiem un speciālistu darbībai, jau šinī gadā ap 150 vietas stāv neizmantotas. Arī apgrozībā esošo narkotikas krājumu apmēri stipri mazinājušies. Apmēram 500 narkotikas piegādātāji atklāti, un apķīlāti lieli krājumi.

Visvairāk grūtības narkotikas piegādātāji rada ASV karaspēka daļām Japānā. Pagājušā gadā apcietināti 2.208 aģenti, no kuriem 646 bija ķīnieši un korejieši. Protams, ka aiz viņu muguras stāv komūnisti, kuri, veicinot narkotikas piegādi, iegūst divējādus labumus: mazina ASV armijas kaujas spējas un iegūst milzu līdzekļi savu mērķu reālizēšanai.

DAŽI NORĀDĪJUMI JŪSU PERSONĪGĀS BANKAS OPERĀCIJĀS...

VIENS NO RAKSTU VIRKNES

Esiet sveicināti, jaunkanadieši!

Kanadas Komercbanka (The Canadian Bank of Commerce), apsveicot Jūs ar ierašanos Kanadā, publicē virkni sludinājumu, lai iepazīstinātu Jūs ar Jūsu jaunās zemes banku sistēmu. Jūs redzēsit, ka mēs daudzas lietas kārtojam citādi, nekā Jūs esat pieraduši kārtot, un mēs ceram, ka Jūs katrā gadījumā, kad Jūs vēlēsities kaut ko zināt par Kanadas bankas operācijām, griezīsities pie Kanadas Komercbankas (The Canadian Bank of Commerce) tuvākās nodaļas vadītāja. Jūsu tuvākā bankas nodaļa ir pilnīgi iekārtota, lai varētu izkārtot visas Jūsu bankas operācijas. Kanadas banku sistēma pazīstama kā viena no visveselīgākām visā pasaulē. Kanadas Komercbanka (The Canadian Bank of Commerce) nodibināta pirms 85 gadiem un tās līdzekļi sniedzās pie $1.750.000.000. Jūs varat savas banku operācijas uzticēt katrai bankas nodaļai.

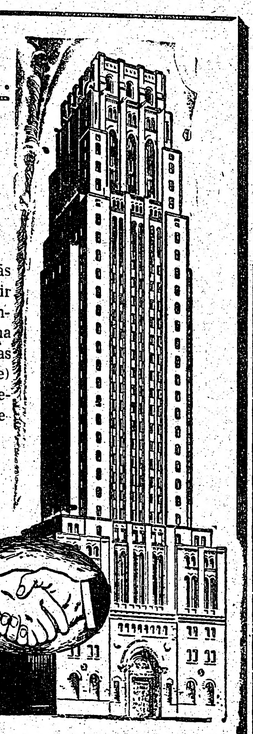

The Canadian Bank of Commerce

Kanadas komercbanka

PĀRI PAR 600 NODAĻĀM VISĀ KANADĀ

GALVENAIS BIROJS TORONTO

KOMŪNISMA NOZIEGUMI NEPALIKS NESODĪTI

Vašingtona. — „Kremlis gan nepārtraukti bombardē pasauli ar kliedzieniem pēc miera, bet tanī pašā laikā paši komūnisti ved pretim karam katrā vietā, kur vien viņi spēj," teica prezidents Trūmens runādams par cilvēku medīšanu un deportācijām komūnistu pārvaldītajās zemēs. „Kremlis ar lielu skaļumu sludina, ka Savienotās Valstis uzsākušas baktēriju karu. Šādos apgalvojumos nav ne vārda patiesības. Savās militārajās operācijās Korejā mēs ne reizi neesam pārkāpuši Ženēvas konvencijas noteikumus. Maskava to zina ļoti labi. Bet tas jau viņu dabā paust vislielākos melus, kur nav ne patiesības, ne faktu."

Šajā pat uzrunā, ko viņš teica pieņemot brīvo rumāņu delegāciju, prezidents uzsvēra, ka viņš esot labi informēts par cilvēku medībām, kas notiekot Ungārijā, Čehoslovākijā, Vācijā, Austrijas padomju joslā, arī Rumānijā. Tāpat viņam esot arī labi zināmas cilvēku deportācijas krievu apspiestajās zemēs. Viņa patiesākās simpatijas piederot visiem ļaudīm, kas aiz dzelzs aizkara un dziļi ciešot no Kremļa tirannijas.

Viss tas piederot viszemiskākajām parādībām kas jebkad notikušas cilvēces vēsturē. Bet viņu nekrietnie darbi nepalikšot nesodīti. Šiem varmākām kādreiz par savu necilvēcību būšot dārgi jāsamaksā.

Noteidzot prezidents atzīmēja, ka daudzas zemes, kas tagad paklautas komūnistu necilvēcīgām izrīcībām, smagi cietušas arī jau agrāk. Sav. Valstis turpinās savu politiku iepretim pārējai pasaulei un šīs politikās mērķis ir nodrošināt brīvību visiem. Tālab zemes, ko tagad nomāc komūnisma posts, atkal atgūs brīvību.

Svētceļojums uz kritušo karavīru kapiem

Londona — Apmeklēt savu II. Pasaules karā kritušo tuvinieku atdusas vietas Eiropā, svētceļojuma uz veco kontinentu devusies ap 400 dienvidafrikāniešu. Viņu starpā lielākā daļa kritušo cīnītāju mātes un atraitnes.

Visas jaunākās un iepriekšējās

GRĀMATAS

arī pa pastu

PIEPRASIET KATALOGU

P. Avotiņš

GRĀMATU VEIKALS

854 Bathurst St., (Lotus puķu veikala namā), Toronto, Ont. Canada (36)

The Latvian Newspape... and U.S.A.

Published Twice We...

By the DAUGAVAS ...

Editorial and Business ...

123 Huron St., Toronto ...

Telephone — WA ...

Editor in USA: A. Z...

102—15 85 Drive Richmond Hi...

AUTHORIZED AS SECONI... POST OFFICE DEPARTM...

MĒS ...

Kā sausi, izkaltuši tuks... sīkstas zīmēšanās un sūru cie... vāko un ar lāstu uz lūpām... Bet tai pašā laikā mēs esam... nevērīgi pasviest aizdurvē. M... podos un raudzēt rīnus dzīr... vieglākām dienām. Un šais... jau kļurušas kurlas pret kād... melu tundrām. Mēs vairs lāg... tamies tālā drošībā un pat... veli. Vēl mums sāp, ja kād... prieka izslāpuši, un mākam... Aizmiršanas ceļš. Pa to ejot,... savu veselīgo ēstgribu ar n... manījušies pirkt un pārdot... nekādas tālas balsis vairs ne... tautas dziļākā pekles nakts,... pēs izkaltušo lūpu vaimanas... smagās važas, kas šķind pr... saldā pēcpusdienas snaudien...

Bet tai izmisuma rītā,... tekļiem, kaut mūsu acis pa... šķistībā, kādā māte mūs p... dēļ Dievs vēl uzklausītu jū... vietā: — Esi žēligs, Kung... vieglu viņu aiziešanu, ja ta... lus. Bet ja mūsu lūgšanas... šķirt viņu ceļus, un izcērt...

GŪST...

Seulā. — Apvienoto N... karaspēks uzsāka Kodži salas... lo gūstekņu nometņu likvi... ju, lai pārvietotu gūstekņu... mazām nometnēm (500 vīru... rā). Amerikāņu karaviri... kaujas gatavībā ar tankien... bruņu mašīnām rīta agrumā... šņi iebruka 75. nometnē,... starp 6000 gūstekņiem at... galvenie komūnistu aģit... Pirms tam ģen. Botners... gūstekņiem rīkojumu grup... 150 vīru lielās kolonnās, lai... rikāņu karavīri varētu viņus... vest uz jaunām nometnēm... ču gūstekņi šim rīkojuman... paklausīja, kā arī nereaģē... nākošo brīdinājumu, bet ga... tavojās ieņemt pozicijas... tos grāvjos, lai pretotos a... ru. Tad amerikāņu vienības... grieza dzeloņdrātis un sāk... nām virzīties uz priekšu n... nas telšu grupas uz otru. T... mantoja šaujamos ieročus v... kā bajonetes, bet toties pl... ka izmantotas asaru gāzu... nātas. Ar tām karavīri sp... dabūt no teltīm ļoti daudz... tekņus, kuri vai nu uzbru... ravīriem vai arī skriešus... uz norādīto pulcēšanās...*

Daudz smagāka cīņa bija... kāņu karavīriem ar kom... barvēžiem, kuri pretojās... žiem, dakšām, petrolejas k... un gariem primitīviem šķ... Šai apbusējā durkļu cīņā... 32 komūnistu gūstekņi un... rikāņu karavīri, bet ievai... ka 136 gūstekņi un 13 am... ravīri. Daudzas teltis un... koka barakas aizdegās n... nātām vai arī tās aizde... paši gūstekņi. Karstākie... nisti bez tam izrēķinājās... ļu pretkomūnistiski no... gūstekņu, tiem uzbrūkot, p... viens otrs no tiem tika... vai nosists. Pamazām... vienu telti pēc otras, un... stundu „kaujām" slavenā...

IGAUŅI IEVĒ...

Kaut gan igauņiem ASV... rākas aktīvas organizācija... līdz šim vēl nebija centrā... nizācijas, kas varētu ru... Sav. Valstīs dzīvojošo iga... dā. 23., 24. un 25. maij... Igauņu Nacionālās Padom... vēlēšanas, kuru rezultāti... noskaidroti. Lielākajos... centros vēlētāji varēja no... balsis personīgi, bet attāl... jošie nodeva balsis pa pa... dalīšanās balsošanā bija... dzīva. Balsis nodevušas 4... sonas. Jāņem vērā, ka A... tūkst. igauņu jauno iebrau... pā ar bērniem. Balsošanā... jās arī vecie igauņi, tomē... izrādīja tādu aktīvitāti.

Bija uzstādīti 50 kan...